

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ &

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ Α' ΛΥΚΕΙΟΥ 2013-2014

- Δημοπούλου Μαρία
- Κρανιώτη Άννα
- Μάλλιος Θωμάς
- Μπακούρος Παναγιώτης
- Σκυτιώτη Αλεξία

Υπεύθυνη Καθηγήτρια: Μάνου Παρασκευή ΠΕ 11

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ♦ Εισαγωγή..... σελ. 3
- ♦ Κεφάλαιο 1^ο: Αρχαίοι και Σύγχρονοι Ολυμπιακοί Αγώνες..... σελ. 4
- ♦ Κεφάλαιο 2^ο: Τελετουργικό Ολυμπιακών Αγώνων ..... σελ. 12
- ♦ Κεφάλαιο 3^ο: Η Θέση της Γυναίκας στους Ολυμπιακούς Αγώνες.....σελ.16
- ♦ Κεφάλαιο 4^ο :Ο Πανελλήνιος και Διεθνής Χαρακτήρας των Ολυμπιακών Αγώνων..... σελ. 18
- ♦ Κεφάλαιο 5^ο: Είδη Ολυμπιακών Αγώνων .....σελ. 23
- ♦ Κεφάλαιο 6^ο: Απόκτηση Οικουμενικής Συνείδησης, Ισχυροποίηση Εθνικών Δεσμών σελ.26
- ♦ Κεφάλαιο 7^ο:Ο εκφυλισμός του Αθλητισμού και η Εμπορευματοποίηση του στο Σύγχρονο Κοινωνικό Πλέγμα ..... σελ. 28
- ♦ Έρευνα Ερωτηματολογίου – Συμπεράσματα..... σελ. 34
- ♦ Βιβλιογραφία .....σελ. 35

♦ Περιεχόμενα

- ♦ 1.Εισαγωγή
- ♦ 2.Αθλητισμός και σωματική υγεία
- ♦ 3.Αθλητισμός και ψυχική υγεία
- ♦ 4.Αθλητισμός και ψυχολογία
- ♦ 5.Συμπεράσματα ερωτηματολογίου

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

Η λέξη αθλητισμός προέρχεται ετυμολογικά από τη λέξη "άθλος", που σημαίνει αγώνας, πάλη, εντατική προσπάθεια. Με τον όρο αθλητισμό εννοούμε την καταβολή προσπάθειας που στοχεύει στη σωματική άσκηση και ταυτόχρονα στην καλλιέργεια της ηθικό-πνευματικής και κοινωνικής υπόστασης του ατόμου, μέσα στα πλαίσια αποδεκτών κανόνων. Πετυχαίνεται, επίσης, η καλλιέργεια του πνεύματος της αλληλεγγύης, της υπευθυνότητας και της συνεργασίας. Ο **αθλητισμός**, γενικότερα, έχει σκοπό την ύψιστη σωματική απόδοση στο αθλητικό και κοινωνικό γίνεσθαι. Παράλληλα, ο αθλητισμός είναι ένας κοινωνικός θεσμός ο οποίος αντικατοπτρίζει τη δεδομένη κοινωνία και τον πολιτισμό της, αποβλέπει σε ανώτερους σκοπούς αγωγής και παιδείας και αποτελεί έναν τρόπο έκφρασης της ανθρώπινης σωματικής και πνευματικής ομορφιάς. Προωθεί την άμιλλα και την κοινή προσπάθεια, την πειθαρχία, την ειλικρίνεια, τη συνέπεια και ενισχύει την κοινωνική συνείδηση. Το άτομο, ιδιαίτερα στα συλλογικά αθλήματα, υπηρετεί την ομάδα και όχι το «εγώ».

Με άξονα τον αθλητισμό, οι αρχαίοι Έλληνες δίδαξαν μερικές από τις σημαντικότερες αξίες του πρακτικού βίου, όπως το περίφημο "Νους υγιής εν σώματι υγιή" που είχαν σαν αρχή στην καθημερινή τους ζωή. Στην Σπάρτη ο αθλητισμός χρησιμοποιούταν κυρίως για την στρατιωτική εκπαίδευση.

Η έννοια όμως του αθλητισμού αποτυπώνεται σήμερα κυρίως μέσω των Ολυμπιακών αγώνων, οι οποίοι γοητεύουν και αποτελούν αγαπητό θέαμα. Οι **Ολυμπιακοί Αγώνες** είναι αθλητική διοργάνωση πολλών αγωνισμάτων που γίνεται κάθε τέσσερα χρόνια και που έχει τις βάσεις της στην φράση «Ευ αγωνίζεσθαι». Η καταγωγή τους είναι η Αρχαία Ελλάδα, και έχουν αναβιωθεί από τον Γάλλο βαρόνο Πιέρ ντε Κουμπερτέν στα τέλη του 19ου αιώνα.

Ο Ολυμπισμός, μια γενική έννοια που έχει διαμορφωθεί, συγκεντρώνει τις αρχές που συντελούν στην τελειοποίηση του ανθρώπου. Αποβλέπει στην καθολική διαπαιδαγώγηση του ατόμου, ώστε να καταφέρει να αγγίξει το ιδανικό της καλοκαγαθίας των αρχαίων Ελλήνων. Οι σκοποί του Ολυμπισμού

είναι παιδαγωγικοί, όπως και στην Αρχαία Αθήνα, και επιτυγχάνονται με την συστηματική συμμετοχή στην άσκηση και στα αθλήματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: ΑΡΧΑΙΟΙ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Η Ολυμπιάδα

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες τελούσαν κάθε τέσσερα χρόνια, τη δεύτερη εβδομάδα του Ιουλίου, και διαρκούσαν τέσσερις έως πέντε μέρες τους Κλασικούς χρόνους, αν και στη μακράιωνη ιστορία τους υπήρξαν αυξομειώσεις στη διάρκειά τους. Μέχρι την 24η Ολυμπιάδα (684 π.Χ.) διεξάγονταν σε μία μόνο μέρα, ενώ άλλες τρεις προστέθηκαν στην 37η Ολυμπιάδα (632 π.Χ.). Με το πέρασμα των αιώνων, οι αγώνες εξελίσσονταν και νέα αγωνίσματα προσθέτονταν στο πρόγραμμά τους. Κατά τη διάρκεια διεξαγωγής τους, οι Έλληνες θυσίαζαν στο Δία και τους άλλους θεούς του ιερού, πραγματοποιούνταν διάφοροι αθλητικοί αγώνες και η διοργάνωση τελείωνε με μεγάλες εορταστικές τελετές θρησκευτικού χαρακτήρα.

Αγωνίσματα των αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων

Αγώνες κηρύκων και σαλπιγκτών

Ακόντιο

Άλμα

Δίσκος

Δρόμος

Ιππικά αγωνίσματα

Παγκράτιο

Πάλη

Πένταθλο

Πυγμαχία

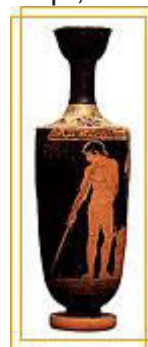
Ο εξοπλισμός της πυγμής

Προκειμένου να κρατούνται σταθεροί οι καρποί και οι αρθρώσεις των δακτύλων, οι πύκτες (πυγμαχοί) - τύλιγαν στα χέρια ιμάντες, τα στρόφια ή μιλίχαι. Ήταν λωρίδες από μαλακό δέρμα βοδιού, μήκους 3 μ. περίπου, τις οποίες και άλειψαν με λάδι ή λίπος για να διατηρούνται μαλακές.

Ο εξοπλισμός του ακοντισμού

Το ακόντιο που χρησιμοποιούσαν οι αθλητές ήταν ένα ξύλινο κοντάρι, μήκους 1,5 έως 2 μ., με τη μία του άκρη μυτερή και ελαφρύτερο από εκείνο που χρησιμοποιούσαν οι πολεμιστές. Δεν είναι βέβαιο αν το ακόντιο είχε απλώς μυτερή άκρη ή μεταλλική αιχμή, όπως αυτή που χρησιμοποιούσε ο στρατός. Η κυριότερη διαφορά ανάμεσα στο αρχαίο και το σύγχρονο ακόντιο είναι ότι οι αθλητές της αρχαίας Ελλάδας προσάρμοζαν την αγκύλη, μια δερμάτινη λωρίδα σαν θηλιά, που δενόταν στο κέντρο βάρους του ακοντίου και όπου ο αθλητής περνούσε το δείκτη και το μέσο δάκτυλο. Κάθε αθλητής έδενε την αγκύλη στο σημείο που τον εξυπηρετούσε περισσότερο, ενώ στα πολεμικά ακόντια οι αγκύλες ήταν τοποθετημένες σε σταθερό σημείο.

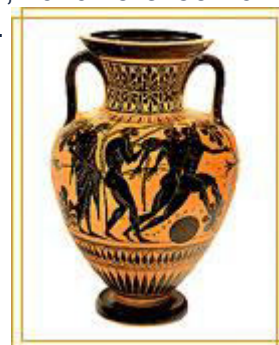

Η αγκύλη υποβοηθούσε τη ρίψη με δύο τρόπους:

- Αύξανε τη δύναμη της βολής, γιατί έκανε ασφαλέστερη τη λαβή.
- Επέτρεπε στο ακόντιο μια περιστροφική κίνηση γύρω από τον άξονά του, σταθεροποιώντας την πορεία του και προωθώντας το μακρύτερα.

Πένταθλο

Το πένταθλο προστέθηκε το 708 π.Χ., στη 18η ολυμπιάδα, και αποτελούνταν από 5 αγωνίσματα: δίσκο, ακόντιο, άλμα, δρόμο και πάλη. Ο δρόμος και η πάλη ήταν και ξεχωριστά αγωνίσματα στους πανελλήνιους αγώνες, αλλά το άλμα, ο δίσκος και το ακόντιο διεξάγονταν μόνο ως μέρος του πεντάθλου.

Ο εξοπλισμός του δισκοβόλου

Τα αρχαιολογικά ευρήματα δείχνουν ότι οι δίσκοι ήταν αρχικά φτιαγμένοι από πέτρα και αργότερα από χαλκό κυρίως, αλλά

και [javascript:openOther\('gallery/205d1p1.html'\)](javascript:openOther('gallery/205d1p1.html')) από σίδηρο ή μολύβι. Ο δίσκος, όπως και σήμερα, αποτελούνταν από δύο κυρτές καμπύλες με μεγάλη περιφέρεια και ποίκιλλε από περίπου 17 έως 32 εκατοστά σε διάμετρο και από 1,3 έως 5,7 κιλά σε βάρος.

Ο εξοπλισμός του άλτη

Αντίθετα με το σύγχρονο άλμα, όπου ο μόνος εξοπλισμός του άλτη είναι τα αθλητικά του παπούτσια, στους αρχαίους Ολυμπιακούς

[javascript:openOther\('gallery/205e1p1.html'\)](javascript:openOther('gallery/205e1p1.html')) χρησιμοποιούσαν λίθινα ή μολύβδινα βάρη, τους *αλτήρες*. Τα βασικά αυτά εξαρτήματα κατασκευάζονταν σε διάφορα σχήματα και οι κυριότεροι τύποι τους ήταν οι *μακροί* και οι *σφαιροειδείς*. Ορισμένοι αλτήρες είχαν το σχήμα απλών κώνων με κοιλώματα, ώστε να μπορεί να τους πιάνει καλά ο αθλητής. Το βάρος τους ποίκιλλε ξεκινώντας από τα 1.616 γραμμάρια, ενώ υπάρχουν παραδείγματα αφιερωμάτων που έφταναν έως και τα 4.629 γραμμάρια. Η χρήση των αλτήρων επέτρεπε στους άλτες να επιτύχουν καλύτερες επιδόσεις.

Πάλη

Πρόκειται για το παλαιότερο και πλέον διαδεδομένο άθλημα στον κόσμο.

Το άθλημα αυτό διακρινόταν στην όρθια πάλη ή ορθοπάλη ή σταδαία πάλη και στην αλίνδησιν ή κύλισιν ή κάτω πάλη. Οι παλαιστές στην αρχή

στέκονταν αντιμέτωποι με τα πόδια λυγισμένα και ελαφρά ανοιχτά, μία στάση που ονομαζόταν σύστασις ή παράθεσις. Σε αντίθεση με σήμερα, σύστημα βαθμολογίας δεν είχε αναπτυχθεί ούτε και γινόταν διαφοροποίηση ανάλογα με το βάρος των αθλητών.

Κατάργηση των αγώνων

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες διατηρήσανε την αίγλη τους σε όλη την ελληνική αρχαιότητα και όσοι νικούσαν σε αυτούς δοξάστηκαν από λαμπρούς ποιητές, όπως ο Πίνδαρος, ο Σιμωνίδης ο Κείος και ο Βακχυλίδης. Όταν όμως επικράτησαν οι Ρωμαίοι, το ευγενικό πνεύμα των αγώνων άρχισε να νοθεύεται με βίαια θεάματα και σιγά-σιγά οι Έλληνες αθλητές αποσύρθηκαν και δεν έπαιρναν μέρος στους αγώνες. Έτσι, ο θεσμός των Ολυμπιακών Αγώνων έχασε τη σημασία του. Όταν ο Χριστιανισμός έγινε η επίσημη θρησκεία της Ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, οι Ολυμπιακοί θεωρούνταν πια σαν μία παγανιστική γιορτή, και το 393, ο αυτοκράτορας Θεοδοσίος απαγόρευσε τη διεξαγωγή τους. Με αυτό τον τρόπο τελείωσε μία περίοδος χιλίων χρόνων κατά την οποία οι Ολυμπιακοί διεξάγονταν συνέχεια κάθε τέσσερα χρόνια.

Η Ολυμπία ανά τους αιώνες

Η Ολυμπία βρίσκεται σε απόσταση 10 χλμ. από τη θάλασσα στην περιοχή της Ηλείας, στη βορειοδυτική Πελοπόννησο, πολύ κοντά στη συμβολή των ποταμών Αλφειού και Κλαδέου. Η Πελοπόννησος θεωρούνταν το νησί του μυθικού ήρωα Πέλοπα, ο οποίος κατά την παράδοση σχετιζόταν με τη Ολυμπία. Κοντά στο σημείο συμβολής των δύο ποταμών υπήρχε ένας χαμηλός λόφος από πεύκα, ο Κρόνιος, που όφειλε το όνομά του στον πατέρα του Δία, τον Κρόνο. Ο λόφος υψωνόταν στη βόρεια πλευρά του ιερού, την ονομαζόμενη Άλτη, που σημαίνει άλσος στην ηλειακή διάλεκτο. Οι αρχαίοι συγγραφείς αναφέρουν ότι η Άλτη ήταν γεμάτη ελαιόδεντρα.

Στην Ολυμπία οι Έλληνες τιμούσαν σε βωμούς που είχαν ανεγερθεί στην Άλτη το Δία, τον Κρόνο, τη Ρέα, τη Γαία, την Ειλείθια, τη Θέμιδα, τον Ιδαίο Ηρακλή και άλλες θεότητες. Από τον 6ο αιώνα π.Χ., ναοί, περίτεχνοι βωμοί και αγάλματα κοσμούσαν την Άλτη, που ήταν το κέντρο όλων των θρησκευτικών δραστηριοτήτων κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων.

Η Ολυμπία εξελίχτηκε, με το πέρασμα των αιώνων, από τοπικό λατρευτικό κέντρο σε πανελλήνιο ιερό. Στη Γεωμετρική και Αρχαϊκή περίοδο (10ος-6ος αι. π.Χ.) το ιερό αναμορφώθηκε, για να καλύψει τις αυξανόμενες ανάγκες των επισκεπτών. Στις αρχές του 6ου αιώνα π.Χ. χτίστηκε ο πρώτος ναός, αφιερωμένος στην Ήρα. Μια σειρά Θησαυρών αφιερώθηκε στο ιερό από διάφορες ελληνικές πόλεις, ανάμεσά τους και πλούσιες αποικίες.

Στην Κλασική περίοδο (5ος-4ος αι. π.Χ.) το συγκρότημα του ιερού αναδιοργανώθηκε για να περιλάβει το μεγαλοπρεπέστερο ναό της Ολυμπίας, εκείνον του Δία, με το διασημότερο λατρευτικό άγαλμα του πατέρα των θεών, έργο του γλύπτη Φειδία. Επιπλέον, δημιουργήθηκαν νεοσύστατα κοσμικά κτήρια και αθλητικές εγκαταστάσεις.

Στα Ύστερα Κλασικά χρόνια και κατά την Ελληνιστική περίοδο, η Ολυμπία διακοσμήθηκε με κτήρια που αφιέρωσαν ο Φίλιππος Β' της Μακεδονίας, πατέρας του Μεγάλου Αλεξάνδρου, και άλλοι εύποροι δωρητές. Ανεγέρθηκαν καινούργιοι εξελιγμένοι χώροι προπόνησης, όπως το Γυμνάσιο και η Παλαίστρα.

Τη Ρωμαϊκή περίοδο το ιερό απέκτησε διεθνή φήμη και απολάμβανε αυτοκρατορικά προνόμια. Δεν μπόρεσε όμως να αντισταθεί στο γενικότερο κλίμα της πολιτικής κρίσης που χαρακτήριζε τα Ύστερορωμαϊκά χρόνια και έτσι η παρακμή του επιταχύνθηκε. Το 393 μ.Χ. ο Θεοδόσιος Α', αυτοκράτορας της ανατολικής ρωμαϊκής αυτοκρατορίας, κατάργησε τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

---

1. Στίβος

Στο Στίβο παίρνουν μέρος άνδρες και γυναίκες. Στην κατηγορία ανδρών περιλαμβάνεται αγώνας δρόμου: 100μ., 200μ., 400μ., 800μ., 1.500μ., 5.000μ., 10.000μ., 110μ. Εμπόδια, 3.000μ. φυσικά εμπόδια (στήπλ), 20 Km Βάδην, 50 Κιτ Βάδην, Μαραθώνιος, Αλμα σε ύψος, Αλμα σε μήκος, Αλμα τριπλούν, Αλμα επί κοντώ, Σφαιροβολία, Δισκοβολία, Ακοντισμός, Σφυροβολία, Δέκαθλο, 4Χ1000μ. (Σκυταλοδρομία), 4Χ400μ. (Σκυταλοδρομία). Στην κατηγορία γυναικών περιλαμβάνεται αγώνας δρόμου: 100μ., 200μ., 400μ., 800μ., 1.500μ., 5.000μ., 10.000μ., 100μ. Εμπόδια, 400μ. Εμπόδια, 10 Κητι Βάδην, Μαραθώνιος, Αλμα σε ύψος, Αλμα σε μήκος, Αλμα τριπλούν, Αλμα επί κοντώ, Σφαιροβολία, Δισκοβολία, Ακοντισμός, Έπταθλο, 4Χ1000μ., 4Χ400μ.

2. Υγρός στίβος

Εκτός από το στίβο υπάρχει και ο υγρός στίβος ο οποίος περιλαμβάνει τέσσερις κατηγορίες: α. Καταδύσεις, β. Κολύμβηση, γ. Συγχρονισμένη Κολύμβηση, δ. Υδατοσφαίριση-Πόλο.

A. Καταδύσεις

Στην κατηγορία ανδρών περιλαμβάνονται: 3μ. Συγχρονισμένων καταδύσεων και 10μ. Πλατφ. Συγχρονισμένων καταδύσεων, Τραμπολίνο (3μ.), Πλατφόρμα (10μ.)

Στην κατηγορία γυναικών περιλαμβάνονται: 3μ. Συγχρονισμένων καταδύσεων και 10μ. Πλατφ. Συγχρονισμένων καταδύσεων, Τραμπολίνο (3μ.), Πλατφόρμα (10μ.)

B. Κολύμβηση

Στην κατηγορία ανδρών περιλαμβάνονται: 50μ. Ελεύθερο, 100μ. Ελεύθερο, 200μ. Ελεύθερο, 400μ. Ελεύθερο, 1.500μ. Ελεύθερο, 100μ. Ύπτιο, 200μ. Ύπτιο, 100μ. Πρόσθιο, 200μ. Πρόσθιο, 100μ. Πεταλούδα, 200μ. Πεταλούδα,

200μ. Μεικτή Ατομ., 400μ. Μεικτή Ατομ., 4Χ100μ. Ελεύθερο, 4Χ200μ.
Ελεύθερο, 4Χ100μ. Μεικτή Ομαδική.

Στην κατηγορία γυναικών περιλαμβάνονται τα εξής αθλήματα: 50μ. Ελεύθερο, 100μ. Ελεύθερο, 200μ. Ελεύθερο, 400μ. Ελεύθερο, 800μ. Ελεύθερο, 100μ. Ύπτιο, 200μ. Ύπτιο, 100μ. Πρόσθιο, 200μ. Πρόσθιο, 100μ. Πεταλούδα, 200μ. Πεταλούδα, 200μ. Μεικτή Ατομ., 400μ. Μεικτή Ατομ., 4Χ100μ. Ελεύθερο, 4Χ200μ. Ελεύθερο, 4Χ100μ. Μεικτή Ομαδική.

Γ. Συγχρονισμένη Κολύμβηση

Στο συγκεκριμένο αγώνισμα παίρνουν μέρος μόνο γυναίκες: ντουέτο και ομαδικό.

Δ. Υδατοσφαίριση-Πόλο

Στο αγώνισμα αυτό παίρνουν μέρος άνδρες και γυναίκες.

3. Μοντέρνο πένταθλο

Στο μοντέρνο πένταθλο παίρνουν μέρος άνδρες και γυναίκες και περιλαμβάνει τα αθλήματα: Σκοποβολή, Ξιφασκία, Κολύμβηση, Ιππασία, Δρόμος 3.000μ.

4. Αρση βαρών

Στην άρση βαρών παίρνουν μέρος άνδρες και γυναίκες. Στην κατηγορία ανδρών περιλαμβάνονται: 56, 62, 69, 77, 85, 94, 105 και +105κιλά. Στην κατηγορία γυναικών περιλαμβάνονται: 48, 53, 58, 63, 69, 75 και +75κιλά.

5. Ποδόσφαιρο

Στο ποδόσφαιρο παίρνουν μέρος άνδρες και γυναίκες.

6. Καλαθοσφαίριση - Μπάσκετ

Στο μπάσκετ παίρνουν μέρος άνδρες και γυναίκες.

7. Πετοσφαίριση - Βόλεϊ

Το συγκεκριμένο άθλημα περιλαμβάνει δύο κατηγορίες στις οποίες μπορούν να πάρουν μέρος άνδρες και γυναίκες: Α. Βόλεϊ Σάλλας και β. Μπητς Βόλεϊ

8. Αντισφαίριση - Τένις

Στην αντισφαίριση μπορούν να πάρουν μέρος άνδρες και γυναίκες είτε στο απλό είτε στο διπλό.

9. Χειροσφαίριση - Χάντμπολ

Στη χειροσφαίριση μπορούν να πάρουν μέρος άνδρες και γυναίκες.

10. Ιστιοπλοΐα

Στην ιστιοπλοΐα παίρνουν μέρος άνδρες και γυναίκες. Στην κατηγορία ανδρών περιλαμβάνονται: Mistral (ιστιοσανίδας), Finn 470, Star. Στην κατηγορία των γυναικών περιλαμβάνονται: Mistral, Europe, 470, Yngling. Υπάρχει και κατηγορία που μπορούν να πάρουν μέρος και άνδρες και γυναίκες (μεικτό-ορθη) και περιλαμβάνει τα εξής: Laser, Tornado, 49er.

11.Γυμναστική

Στη γυμναστική περιλαμβάνονται οι κατηγορίες:

- Α. Ενόργανη στην οποία συμμετέχουν άνδρες και γυναίκες.
- Β. Ρυθμική στην οποία συμμετέχουν μόνο γυναίκες στο Ανσάμπλ και στο ατομικό και
- Γ. Τραμπολίνο στο οποίο παίρνουν μέρος άνδρες και γυναίκες.

12. Κωπηλασία

Στην κατηγορία των ανδρών περιλαμβάνεται: 1X (Απλό Σκιφ), 2X (Διπλό Σκιφ), PL2X (Διπλό Σκιφ Ελαφρών Βαρών), 4X (Τετραπλό Σκιφ), 2- (Δίκωπο), 8+ (οκτάκωπο με πηδαλιούχο), 4- (τετράκωπο), PL 4- (Τετράκωπο Ελαφρών Βαρών). Στην κατηγορία των γυναικών περιλαμβάνεται: 1X (Απλό Σκιφ), 2X (Διπλό Σκιφ), PL2X (Διπλό Σκιφ Ελαφρών Βαρών), 4X (Τετραπλό Σκιφ), 2- (Δίκωπο), 8+ (οκτάκωπο με πηδαλιούχο).

13. Κανόε Καγιάκ

Στην κατηγορία ανδρών περιλαμβάνεται: Ταχύτητα (Σπριντ): K1 500μ., K2 500μ., K1 1000μ., K2 1000μ., K4 1000μ., C1 500μ., C2 500μ., C1 1000μ., C2 1000μ., Slalom: K1, C1, C2. Στην κατηγορία γυναικών περιλαμβάνεται: Σπριντ: K1 500μ., K2 500μ., K4 500μ., Slalom: K1. (Σημείωση: c= κανόε, K= καγιάκ)

14. Ποδηλασία

Το αγώνισμα της ποδηλασίας περιλαμβάνει τρεις κατηγορίες: α. πίστας, β. Επί δημοσίας οδού, γ. Mountain Bike στις οποίες μπορούν να πάρουν μέρος άνδρες και γυναίκες.

A. Πίστας

Στην κατηγορία ανδρών περιλαμβάνεται: 1χλμ. ατομική χρον., ταχύτητα (σπριντ), αγώνας πόντων, 4000μ. ατ. «καταδίωξη», 4000μ. ομαδ. «καταδίωξη», Ολυμπιακό Σπριντ ομαδικό, Madison, Keirin. Στην κατηγορία γυναικών περιλαμβάνεται: 500μ. ατομική χρονομέτρηση, ταχύτητα, αγώνας πόντων, 3000μ. Ατ. «καταδίωξη».

B. Επί δημοσίας οδού

Στην κατηγορία ανδρών και γυναικών περιλαμβάνεται: ατομ. Αγώνας Αντοχής, Ατομ. Χρονομέτρηση.

Γ. Mountain Bike

Στην κατηγορία ανδρών και γυναικών περιλαμβάνεται: Cross Country.

15. Πάλη

Στο άθλημα της Πάλης οι γυναίκες μπορούν να πάρουν μέρος μόνο στην κατηγορία ελεύθερα 48, 55, 63, 72 κιλά. Στην κατηγορία ανδρών το άθλημα της Πάλης διακρίνεται στις εξής κατηγορίες: Α. Ελληνορωμαϊκή 55, 60, 66, 74, 84, 96, 120 κιλά. Β. Ελευθέρα 55, 60, 66, 74, 84, 96, 120 κιλά.

16. Πυγμαχία

Στο άθλημα της πυγμαχίας συμμετέχουν μόνο άνδρες, 48, 51, 54, 57, 60, 64, 69, 75, 81, 91, +91 κιλά.

17. Επιτραπέζια αντισφαίριση - Πιγκ πογκ

Στο άθλημα της επιτραπέζιας αντισφαίρισης παίρνουν μέρος άνδρες και γυναίκες. Διακρίνεται σε δύο κατηγορίες: α. απλό και β. Διπλό.

18. Ιππασία

Το άθλημα της ιππασίας είναι το μοναδικό άθλημα των ολυμπιακών αγώνων όπου άνδρες και γυναίκες συναγωνίζονται με ίσους όρους. Περιλαμβάνει: α) Αγώνα τριών ημερών (Ιππικό Τρίαθλο) ατομικό και ομαδικό. β) Ιππική δεξιότητα (ντρεσάζ). γ) Υπερπήδηση εμποδίων

19. Τζούντο

Στην κατηγορία ανδρών περιλαμβάνεται: 60κ., 66κ., 73κ., 81 κ., 90κ., 100κ., +100κ. Στην κατηγορία γυναικών περιλαμβάνεται: 48κ., 52κ., 57κ., 63κ., 70κ., 78κ., +78κ.

20. Ξιφασκία

Στην κατηγορία ανδρών περιλαμβάνεται: Ξίφος Ασκήσης Ατομ., Ξίφος άσκησης Ομαδικό, Ξίφος μονομαχίας Ατομ., Ξίφος μονομαχίας Ομαδικό, Σπάθη Ατομικό, Σπάθη ομαδικό. Στην κατηγορία γυναικών περιλαμβάνεται: Ξίφος Ασκήσης Ατομ., Ξίφος άσκησης Ομαδικό, Ξίφος μονομαχίας Ατομ., Ξίφος μονομαχίας Ομαδικό, Σπάθη Ατομικό.

21. Σκοποβολή

Το άθλημα της σκοποβολής περιλαμβάνει δύο κατηγορίες: α. Σταθερός στόχος και β. Κινητός στόχος.

A. Σταθερός στόχος

Στην κατηγορία ανδρών περιλαμβάνεται: 50μ. Ελευθ. πιστόλι, 25μ. Πιστόλι ταχύτ., 10μ. Αεροβόλο πιστόλι, 50μ., Καραμπίνα πρηνηδον, 50μ. Καραμπίνα τριών στάσεων, 10μ. Αεροβόλο τουφέκι, 10μ. Ταχεία βολή. Στην κατηγορία γυναικών περιλαμβάνεται: 25μ. Σπορ πιστόλι, 10μ. Αεροβόλο πιστόλι, 50μ., Καραμπίνα τριών στάσεων, 10μ. Αεροβόλο τουφέκι.

B. Κινητός στόχος

Στην κατηγορία ανδρών και γυναικών περιλαμβάνεται: Τραπ, Διπλό Τραπ, Σκητ.

22. Τοξοβολία

Στο άθλημα της τοξοβολίας παίρνουν μέρος άνδρες και γυναίκες (ατομικό-ομαδικό).

23. Τρίαθλο

Το τρίαθλο στο οποίο παίρνουν μέρος άνδρες και γυναίκες περιλαμβάνει: 1,5 χλμ. Κολύμβηση, 40 χλμ. Ποδηλασία, 10 χλμ. Δρόμος.

24. ΤΑΕΚ WON DO - ΤΑΕΚΒΟΝΤΟ

Στην κατηγορία ανδρών περιλαμβάνεται: 58κ., 68κ., 80κ., +80κ. Στην κατηγορία γυναικών περιλαμβάνεται: 49κ., 57κ., 67κ., +67κ.

25. Αντιπέρση - Μπάντμιντον

Στην κατηγορία ανδρών και γυναικών περιλαμβάνεται: Απλό, Διπλό, Μεικτό Διπλό.

26. Χόκεϊ (χόρτο)

Στο χόκεϊ παίρνουν άνδρες και γυναίκες.

27. Μπέισμπολ

Στο μπέισμπολ παίρνουν μέρος μόνο άνδρες.

28. Σόφτμπολ

Στο σοφτμπολ παίρνουν μέρος μόνο γυναίκες.

Σύγκριση και Συσχετισμοί

Οι ολυμπιακοί αγώνες έχουν πολλά κοινά άλλα ταυτόχρονα και πολλές διαφορές καθώς τα αθλήματα έχουν αλλάξει κατά καιρούς καθώς έχουν προστεθεί άλλα και αφαιρεθεί επίσης. Σήμερα υπάρχουν 28 αθλήματα ενώ τότε υπήρχαν μόνο 10 και συμμετείχαν μόνο άνδρες σε αντίθεση με τους σύγχρονους που έχουν το δικαίωμα συμμετοχής και τα δυο φύλλα. Τέλος οι Ολυμπιακοί τότε διεξάγονταν μόνο στην Ελλάδα και συγκεκριμένα στην Αρχαία Ολυμπία ενώ σήμερα διεξάγονται κάθε τέσσερα χρονιά σε όλα τα μέρη του κόσμου αν και ο προκάτοχος τους ήταν η ένδοξη ΕΛΛΑΔΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο : ΤΕΛΕΤΟΥΡΓΙΚΟ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Τελετή έναρξης:

Η τελετή έναρξης των Ολυμπιακών Αγώνων θεωρείται πλέον ως η μεγαλύτερη γιορτή κάθε 4 χρόνια. Κάθε πόλη που τους φιλοξενεί, μέσα από αυτή προσπαθεί να περάσει την ιστορία της στον υπόλοιπο κόσμο. Έχει πλέον καθιερωθεί οι τελετές να γίνονται Παρασκευή πριν το πρώτο Σαββατοκύριακο των Αγώνων.

Το πρωτόκολλο που ακολουθεί την τελετή είναι αυστηρό και θα το συναντήσουμε παντού το ίδιο. Έτσι:

- Ο Πρόεδρος της Διεθνούς Ολυμπιακής Επιτροπής ΔΟΕ μαζί με τον πρόεδρο της Οργανωτικής Επιτροπής, υποδέχονται τον αρχηγό του κράτους που τους διοργανώνει μέσα στο στάδιο.
- Η παρέλαση των αθλητών. Πριν από κάθε αποστολή προηγείται μια ταμπέλα με το όνομα της συμμετέχουσας χώρας και η σημαία της. Η παρουσίαση γίνεται σύμφωνα με το αλφάβητο της διοργανώτριας χώρας. Εξάιρεση αποτελούν η Ελλάδα που πάντα εισέρχεται πρώτη στο στάδιο και η διοργανώτρια χώρα που εισέρχεται τελευταία.
- Ο αρχηγός του κράτους που κηρύσσει την έναρξη των αγώνων λέγοντας στην μητρική του γλώσσα τα παρακάτω «κυρήσσω την έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας και τον εορτασμό της 28ης Ολυμπιάδος της σύγχρονης εποχής».
- Η Ολυμπιακή σημαία και ο Ολυμπιακός Ύμνος. Κατά την διάρκεια του Ολυμπιακού ύμνου, η σημαία εισέρχεται (οριζόντια) στο στάδιο και υψώνεται σε ιστό μέσα σε αυτό.
- Η Ολυμπιακή Λαμπαδηδρομία και το άναμμα του βωμού. Αθλητές φέρνουν την Ολυμπιακή φλόγα μέσα στο στάδιο και δίνοντας ο ένας στον άλλον την δάδα τελικά ανάβουν τον βωμό.
- Ο όρκος των αθλητών και των κριτών.
- Απελευθέρωση περιστεριών
- Ο ύμνος της διοργανώτριας χώρας
- Το καλλιτεχνικό πρόγραμμα.

Τελετή Λήψης:

Η τελετή λήξης σε αντίθεση με αυτή της έναρξης έχει έναν πιο χαλαρό χαρακτήρα.

Κύρια σημεία της είναι:

- Καλλιτεχνικό πρόγραμμα
- Η είσοδος των σημαιών των χωρών που συμμετείχαν. Συνήθως μπαίνουν όλες μαζί, αλλά στην κορυφή της πομπής βρίσκονται οι σημαίες της διοργανώτριας χώρας, της επόμενης χώρας που θα τους διοργανώσει αλλά και της Ελλάδας.
- Η είσοδος των αθλητών που συμμετείχαν. Αυτή δεν γίνεται με κάποια σειρά, αλλά μπερδεμένα.
- Η ανάκρουση των Εθνικών Ύμνων της Ελλάδας (ως φόρος τιμής για την χώρα που γεννήσε τους Αγώνες-καθιερώθηκε το 1928), της χώρας που διοργανώθηκαν και της χώρας που θα διοργανωθούν οι Αγώνες.
- Η είσοδος της Ολυμπιακής σημαίας της Αμβέρσας. Την φέρνει μέσα στο στάδιο ο δήμαρχος της διοργανώτριας πόλης, ο οποίος την παραδίδει στον πρόεδρο της ΔΟΕ.
- Η παράδοση της Ολυμπιακής σημαίας στην επόμενη διοργανώτρια πόλη. Ο πρόεδρος της ΔΟΕ την παραδίδει στον δήμαρχο της πόλης.
- Η παρουσίαση ενός μικρού καλλιτεχνικού δρόμενου από την επόμενη διοργανώτρια πόλη.
- Ο Πρόεδρος της ΔΟΕ κηρύσσει την λήξη των Ολυμπιακών Αγώνων και καλεί όλη την νεολαία της γης να συγκεντρωθεί στην επόμενη διοργανώτρια πόλη και τον εορτασμό των Αγώνων της Ολυμπιάδας.
- Το σβήσιμο της Ολυμπιακής φλόγας στον βωμό.
- Καλλιτεχνικό πρόγραμμα.

Ολυμπιακή Φλόγα

Η Ολυμπιακή Φλόγα είναι ένα σύμβολο των Ολυμπιακών Αγώνων. Είναι αναπαράσταση της κλοπής της φωτιάς του Δία από τον Προμηθέα, και οι ρίζες της βρίσκονται στην αρχαία Ελλάδα, όπου μια φωτιά κρατούνταν άσβεστη κατά την διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων. Η Φλόγα επανήλθε κατά τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1928, ενώ η λαμπαδηδρομία εισήχθη κατά τους Θερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες του Βερολίνου το 1936.

Αφή της Φλόγας

Η Αφή της Ολυμπιακής Φλόγας γίνεται στο χώρο της Αρχαίας Ολυμπίας. Για πρώτη φορά έγινε το 1936 για την Ολυμπιάδα του Βερολίνου με τη βοήθεια κοίλου κατόπτρου, το οποίο ανήκε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και είχε κατασκευαστεί στη Γερμανία. Επιστημονικός υπεύθυνος αυτής της πρώτης αφής ήταν ο καθηγητής φυσικής Σαλεττής Περιστεράκης.

Σύμφωνα με το τελετουργικό που έχει καθιερωθεί την αφή κάνει η πρωθιέρεια στο χώρο του ναού της Ήρας (Ηραίου), που βρίσκεται απέναντι από το ναό του Δία, στο αρχαιολογικό χώρο της Ολυμπίας. Εκεί η πρωθιέρεια ζητά τη βοήθεια του θεού του ήλιου Απόλλωνα ώστε να ανάψει η δάδα απαγγέλλοντας την ακόλουθη επίκληση:

ΕΠΙΚΛΗΣΗ ΣΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΑ

Ιερά σιωπή!

Να ηχήσει όλος ο αιθέρας, η γη, η θάλασσα και οι πνοές των ανέμων.

Όρη και Τέμπη σιγήστε.

Ήχοι και φωνές πουλιών παύσατε.

Γιατί μέλλει να μας συντροφεύσει ο Φοίβος, ο Φωσφόρος Βασιλεύς.

Απόλλωνα, θεέ του ήλιου και της ιδέας του φωτός,

στείλε τις ακτίνες σου και άναψε την ιερή δάδα

για τη φιλοξενη πόλη της ... (όνομα της διοργανώτριας πόλης).

Και συ, ω Δία, χάρισε ειρήνη σ' όλους τους λαούς της Γης

και στεφάνωσε τους νικητές του Ιερού Αγώνα.

Μετά την αφή η πρωθιέρεια παραδίδει ανάβει με τη φλόγα τη δάδα του πρώτου λαμπαδηδρόμου, ενώ παράλληλα φυλάει άσβηστη τη φλόγα σε όλη τη διάρκεια της ολυμπιακής τετραετίας σε ειδικό χώρο. Ακολουθεί λαμπαδηδρομία σε πολλές πόλεις της Ελλάδας πριν τελικά παραδοθεί στους εκπροσώπους της διοργανώτριας χώρας.

Η λαμπαδηδρομία συνεχίζεται και η φλόγα φτάνει στο στάδιο τη βραδιά της τελετής έναρξης των αγώνων.

Η απονομή των βραβείων

Οι νικητές των αγώνων, φορώντας μια κόκκινη μάλλινη ταινία στο κεφάλι και κρατώντας ένα κλαδί φοίνικα στο δεξί χέρι, εισέρχονταν στο ναό του Δία. Η μάλλινη ταινία χρησιμοποιούνταν συνήθως για να κοσμήσει ιερά αντικείμενα και το κλαδί φοίνικα ήταν μνεία στο Θησέα, που ίδρυσε τους αγώνες στη Δήλο, στους οποίους οι νικητές στεφανώνονταν μ' ένα κλαδί φοινικιάς. Μέσα στο ναό υπήρχαν στεφάνια από αγριελιά, οι λεγόμενοι κότινοι, τοποθετημένα πάνω σε ένα χρυσελεφάντινο τραπέζι. Ο χάλκινος τρίποδας, πάνω στον οποίο έβαζαν τα στεφάνια σε παλαιότερους χρόνους, φυλασσόταν μέσα στο

ναό. Οι νικητές των Ολυμπίων στεφανώνονταν με το πολύτιμο αυτό έπαθλο. Μάλιστα, επικρατούσε η άποψη ότι το στεφάνι προσέδιδε μαγικές ικανότητες στον αθλητή. Ο νικητής γινόταν ο ευνοούμενος των θεών, γιατί είχε κερδίσει με τη βοήθειά τους. Αυτή η τελετή συμβόλιζε τη μυστική επικοινωνία ανάμεσα στη θεότητα και τον άνθρωπο.

Σύμφωνα με την παράδοση, το στεφάνι από αγριελιά πρωτοκαθιερώθηκε ως έπαθλο από τον Ίφιτο, ακολουθώντας ένα χρησμό των Δελφών. Το κλαδί κοβόταν πάντοτε από την ίδια πανάρχαια αγριελιά, την Καλλιστέφανο, που βρισκόταν κοντά στο ναό του Δία. Και οι άλλοι πανελλήνιοι αγώνες ήταν στεφανήτες, στους νικητές δηλαδή δινόταν ως έπαθλο στεφάνι από δάφνη στα Πύθια, από πεύκο στα Ίσθμια και από σέλινο στα Νέμεα.

Ολυμπιακός Ύμνος

Ο **Ολυμπιακός Ύμνος** είναι μια μουσική σύνθεση που συντέθηκε για τους πρώτους σύγχρονους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 1896 από τον Σπύρο Σαμάρα, σε ποίηση του Κωστή Παλαμά.

Κατά τις επόμενες Ολυμπιάδες, η εκάστοτε διοργανώτρια χώρα ανέθετε σε διάφορους συνθέτες τη σύνθεση ενός ξεχωριστού ύμνου. Το 1958 όμως ο ύμνος των Σαμάρα / Παλαμά επελέγη από την Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή ως ο επίσημος ύμνος του Ολυμπιακού Κινήματος και από την Ολυμπιάδα της Ρώμης το 1960 ανακρούεται στις τελετές έναρξης και λήξης κάθε Ολυμπιάδας, συνήθως μεταγλωττισμένος στη γλώσσα της διοργανώτριας χώρας.

Η αρχική παρτιτούρα βρίσκεται στην έδρα της ΔΟΕ στη Λωζάνη.

Στίχοι

*Αρχαίο Πνεύμα αθάνατο, αγνέ πατέρα
του ωραίου, του μεγάλου και τ' αληθινού
Κατέβα, φανερώσου κι άστραψε εδώ πέρα
στη δόξα της δικής σου γης και τ' ουρανού*

*Στο δρόμο και στο πάλεμα και στο λιθάρι
Στων ευγενών αγώνων λάμπει την ορμή
Και με το αμάραντο στεφάνωσε κλωνάρι
και σιδερένιο πλάσε και άξιο το κορμί
και σιδερένιο πλάσε και άξιο το κορμί*

*Κάμποι, βουνά και θάλασσες φέγγουνε μαζί σου
σαν ένας λευκοπόρφυρος μέγας ναός*

*Και τρέχει στο ναό εδώ προσκυνητής σου
Και τρέχει στο ναό εδώ προσκυνητής σου
Αρχαίο Πνεύμα αθάνατο, κάθε λαός, κάθε λαός
Αρχαίο Πνεύμα αθάνατο, κάθε λαός*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο : Η ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΣΤΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ

Κανόνες συμμετοχής

Κατά τη διάρκεια της Κλασικής περιόδου στους Ολυμπιακούς αγώνες μπορούσαν να συμμετέχουν όλοι οι Έλληνες, από διάφορες πόλεις-κράτη της κυρίως Ελλάδας και των αποικιών της, που εκτεινόταν από το Γιβραλτάρ και τη Μεγάλη Ελλάδα έως τη Μαύρη Θάλασσα. Η συμμετοχή των δούλων και των "βαρβάρων" απαγορευόταν αυστηρά, όπως και όσων είχαν διαπράξει εγκλήματα ή είχαν κλέψει κάποιο ναό. Την Ελληνιστική περίοδο οι αγώνες έγιναν διεθνείς. Οι Έλληνες που συμμετείχαν ήταν κυρίως επαγγελματίες αθλητές και μετακινούνταν από πόλη σε πόλη για να κερδίσουν μεγάλα χρηματικά έπαθλα.

Σύμφωνα μ' έναν πολύ αυστηρό κανόνα, εκτός του ότι απαγορευόταν η συμμετοχή γυναικών ως αθλητριών, απαγορευόταν ακόμη και η είσοδος στο Στάδιο των παντρεμένων γυναικών, οι οποίες δεν μπορούσαν έτσι να παρακολουθήσουν τ' αγωνίσματα. Αυτό διαρκούσε μόνο για την περίοδο των αγώνων. Στη μόνη γυναίκα που επιτρεπόταν η είσοδος ήταν η ιέρεια της Δήμητρας Χαμύνης, που παρακολουθούσε τους αγώνες καθισμένη στο βωμό της θεάς, απέναντι από τις θέσεις των κριτών.

Αν μια γυναίκα τολμούσε να παραβεί το νόμο, η τιμωρία ήταν σκληρή: την έριχναν από το Τυπαίο όρος, όπως καταγράφει ο Πausανίας. Η μόνη γυναίκα που κατάφερε να παραβεί το νόμο και να μείνει ατιμώρητη ήταν η Καλλιπάτειρα, κόρη, αδερφή και μητέρα ολυμπιονικών. Η Καλλιπάτειρα έδειξε ιδιαίτερη φροντίδα στην ανατροφή και την εκγύμναση του γιου της Πεισίδωρου, γι' αυτό η επιθυμία της ήταν να τον δει να αγωνίζεται στους αγώνες. Ντυμένη μ' αντρικά ρούχα μπήκε στο Στάδιο για να παρακολουθήσει το γιο της να τρέχει. Μετά τη νίκη εκείνου, στην προσπάθειά της να εισέλθει στο αγωνιστικό χώρο, έπεσαν τα ρούχα της αποκαλύπτοντας το φύλο της. Οι ελλανοδίκες, ωστόσο, δεν την τιμώρησαν, τιμώντας έτσι τα μέλη της οικογένειάς της, που ήταν όλοι ολυμπιονίκες.

Παραδόξως, υπήρχαν ειδικοί αγώνες δρόμου για τις νέες κοπέλες, οι οποίοι γίνονταν στην Ολυμπία προς τιμήν της θεάς Ήρας κάθε τέσσερα χρόνια. Στα Ηραία, όπως ονομάζονταν, έπαιρναν μέρος νέες γυναίκες παρθένοι, που χωρίζονταν ηλικιακά σε κατηγορίες -κορασίδες, νεανίδες και γυναίκες- ντυμένες με κοντό χιτώνα και έχοντας γυμνό το δεξί ώμο μέχρι το στήθος. Η νικήτρια στεφανωνόταν με κλαδί ελιάς, αποκτούσε το δικαίωμα να αναθέσει γλυπτή εικόνα με το όνομά της στο Ηραίο και της προσφερόταν μερίδιο από την αγελάδα που είχε θυσιαστεί στην Ήρα. Σύμφωνα με την παράδοση, οι αγώνες αυτοί είχαν καθιερωθεί είτε από την Ιπποδάμεια προς τιμήν του συζύγου της Πέλοπα και της νίκης του επί του πατέρα της Οινόμαου είτε από τις δεκαέξι γυναίκες της Ήλιδας που ύφαιναν τον πέπλο της θεάς.

Στους Ολυμπιακούς αγώνες οι γυναίκες είχαν δικαίωμα συμμετοχής μόνο ως ιδιοκτήτριες στα ιππικά αγωνίσματα, όπου βραβευόταν ο ιδιοκτήτης του αλόγου και όχι ο αναβάτης. Χάρη σ' αυτόν το θεσμό, πολλές γυναίκες ανακηρύχθηκαν ολυμπιονίκες. Πρώτη γυναίκα ολυμπιονίκης υπήρξε η Κυνίσκα, κόρη του βασιλιά της Σπάρτης Αρχίδαμου, της οποίας τα άλογα νίκησαν στο τέθριππο (396 π.Χ.). Η Βελεστίχη από τη Μακεδονία, η Τιμαρέτα και η Θεοδότα από την Ηλεία νίκησαν επίσης σε ιππικά αγωνίσματα.

Χάλκινη δρομάς από τη Δωδώνη. Στους Ολυμπιακούς Αγώνες απαγορευόταν η συμμετοχή γυναικών, οι οποίες λάμβαναν μέρος μόνο σε ειδικούς αγώνες. 550-540 π.Χ.

Αθήνα, Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο, Συλλογή Καραπάνου ΚΑΡ 24.

ΥΠ.ΠΟ./ΤΑΠ.

Σπαθάρη, Ε., *Το Ολυμπιακό πνεύμα*, εκδόσεις ΑΔΑΜ, Αθήνα 1992, σ. 104.

©ΥΠ.ΠΟ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο : Ο ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΗΣ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΩΣ ΕΠΙΤΑΚΤΙΚΗ ΑΝΑΓΚΗ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ

Ο αθλητικός ανταγωνισμός και η σωματική δραστηριότητα ήταν τρόπος ζωής για τους αρχαίους Έλληνες από τους προϊστορικούς ακόμα χρόνους. Τις πρώτες αθλητικές εκδηλώσεις στη μινωική Κρήτη τις βρίσκουμε συνδεδεμένες με θρησκευτικές τελετές. Συμπεραίνουμε επομένως πως η γενεσιουργός χώρα των ολυμπιακών αγώνων υπήρξε η αρχαία Ελλάδα.

Από τον 8ο αιώνα π.Χ., η εμφάνιση των πρώτων πόλεων-κρατών επηρέασε και την εξέλιξη στον αθλητισμό.. Από τον 8ο αιώνα π.Χ., η εμφάνιση των πρώτων πόλεων-κρατών επηρέασε και την εξέλιξη στον αθλητισμό. Διάφορα συστήματα εκπαίδευσης αναπτύχθηκαν σε κάθε πόλη-κράτος που περιελάμβαναν γυμναστική, μουσική, γραφή και ανάγνωση. Η εκπαίδευση των νέων είχε σκοπό να τους βοηθήσει να αναπτύξουν τόσο το σώμα όσο και το νου τους και να αποκτήσουν την αρμονία. Η σωματική άσκηση συνοδευόταν από μουσική. Η μουσική, ο χορός και ο αθλητισμός βοηθούσαν να πραγματωθεί η αρμονική ισορροπία του σώματος και του νου. Από τον 6ο αιώνα π.Χ. ιδρύθηκαν τα γυμνάσια και καθιερώθηκε η σωματική άσκηση ως μέσο αγωγής.. Η μουσική, ο χορός και ο αθλητισμός βοηθούσαν να πραγματωθεί η αρμονική ισορροπία του σώματος και του νου.

ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΣΠΑΡΤΗ Η ΣΧΕΣΗ ΤΟΥΣ ΜΕ ΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

Η σωματική άσκηση ήταν το σπουδαιότερο στοιχείο στην εκπαίδευση των νέων της Σπάρτης. Το σπαρτιατικό σύστημα έδινε περισσότερη έμφαση στην ισχυροποίηση του σώματος και λιγότερη στην καλλιέργεια του πνεύματος. Οι Σπαρτιάτες και των δυο φύλων γυμνάζονταν καθημερινά για να διατηρούν το σώμα τους δυνατό και υγιές. Διάφοροι αγώνες, ιππασία, κολύμβηση στον ποταμό Ευρώτα, καθώς και παιχνίδια με μπάλα, ήταν καθημερινά στο πρόγραμμα. Το πρόγραμμα των σωματικών ασκήσεων γινόταν περισσότερο δύσκολο στις μεγαλύτερες ηλικίες και περιελάμβανε δρόμο, πάλη, ακόντιο, ρίψη διαφόρων αντικειμένων, παγκράτιο, κυνήγι άγριων ζώων, ιππασία, πυγμαχία και τοξοβολία. Φαίνεται ότι τα πιο αγαπητά αθλήματα των Σπαρτιατών ήταν η πυγμαχία και το παγκράτιο.

Αθλητές του πεντάθλου.
Άλτης, ακοντιστής, δισκοβόλος, ακοντιστής

Το εκπαιδευτικό σύστημα των νέων της Σπάρτης δέχτηκε επικρίσεις από μεγάλους φιλοσόφους της αρχαιότητας όπως ο Πλάτωνας και ο Αριστοτέλης, εξαιτίας της μονομέρειας που το χαρακτήριζε, με τον αποκλειστικό του προσανατολισμό στη σωματική εκγύμναση και την πολεμική προετοιμασία. Παρόλα τα μειονεκτήματα όμως του συστήματος αγωγής που εφαρμόζαν οι Σπαρτιάτες με τη σκληρή εκπαίδευση των νέων τους, οι ίδιοι φιλόσοφοι παραδέχονταν τη σπουδαιότητα αυτού του συστήματος φυσικής αγωγής, καθώς αυτό είχε καταφέρει να εμφυσήσει στους νέους σπουδαίες αρετές, όπως η πειθαρχία και η ανδρεία. Σε αντίθεση με τη Σπάρτη, στην Αθήνα η αγωγή σήμαινε την αρμονική ανάπτυξη σώματος και πνεύματος. Γράμματα, μουσική και γυμναστική ήταν τα πλέον απαραίτητα στοιχεία της αγωγής των νέων της Αθήνας. Κάθε ένα από τα παραπάνω αντικείμενα διδάσκονταν από ειδικό δάσκαλο. εξοπλισμός στην περίοδο της βιομηχανικής επανάστασης

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΣΤΑ ΠΡΩΤΑ ΣΤΑΔΙΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Η συμμετοχή των αθλητών στους Ολυμπιακούς Αγώνες δεν ήταν ελεύθερη για όλους. Στους αγώνες αυτούς κατά την αρχαϊκή και κλασική εποχή, μόνο Έλληνες μπορούσαν να λάβουν μέρος. Από τη μητροπολιτική Ελλάδα αλλά και τις αποικίες Έλληνες κατέφθαναν για να παρακολουθήσουν ή να λάβουν μέρος στους αγώνες της Ολυμπίας διεκδικώντας το στεφάνι ελιάς. Μη Έλληνες (βάρβαροι), γυναίκες και δούλοι καθώς και ιερόσυλοι ή εγκληματίες αποκλείονταν από τους αγώνες. Βέβαια στον ίδιο χώρο, αυτόν της Ολυμπίας, κάθε τέσσερα χρόνια αλλά σε διαφορετική εποχή τελούνταν γυναικείοι αγώνες, τα Ηραία.

Μετά τις κατακτήσεις του Μ. Αλεξάνδρου και την εξάπλωση του ελληνισμού στην ανατολή, ο αποκλεισμός των βαρβάρων έχασε ένα μεγάλο μέρος από τη σημασία του. Φαινόμενο άλλωστε της εποχής ήταν να θεωρούνται Έλληνες και αυτοί οι οποίοι είχαν δεχθεί την ελληνική παιδεία. Μετά τη ρωμαϊκή επικράτηση στους Ολυμπιακούς Αγώνες μετείχαν και Ρωμαίοι.

ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΜΟΡΦΗ ΤΟΥΣ

Κατά την ελληνιστική περίοδο με την δράση του Μ.Αλεξανδρου η αθλητική παιδεία ευδοκίμοισε ενώ οι ολυμπιακοί αγώνες αποκτούσαν πλέον

υπόσταση πέρα από τα σύνορα του ελλαδικού χώρου. Κατά την ρωμαϊκή εποχή οι ρωμαίοι φάνηκαν δύσπιστοι απέναντι στο αθλητικό ιδεώδες ως μέσο προετοιμασίας για τις στρατιωτικές επιχειρήσεις. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες μετά από μια πορεία περίπου 1200 χρόνων έπαψαν να υπάρχουν, μετά από την κατάργησή τους πιθανότατα από τον Θεοδόσιο Α' το 393 μ.Χ., γιατί ως ειδωλολατρικό έθιμο δεν είχε λόγο ύπαρξης σε μια χριστιανική αυτοκρατορία. Ωστόσο η άθληση δεν έπαψε να υπάρχει, αν και η θεοκρατική πολιτεία απέδιδε πολύ λίγη σπουδαιότητα στις αθλητικές δραστηριότητες. Κατά τον μεσαίωνα εμφανίζεται μια μεγάλο ενδιαφέρον για την συμμετοχή των κρατών στους ολυμπιακούς αγώνες. Η σημαντικότερη ίσως τάση στην Ευρώπη αυτά τα χρόνια ήταν η αγάπη για τη γνώση και την πνευματική καλλιέργεια. Αντίθετα με τους αρχαίους Έλληνες, οι οποίοι υιοθέτησαν την αρχή ότι ένας ισχυρός νους και ένα ισχυρό σώμα είναι αξεχώριστα, οι διανοούμενοι της περιόδου αυτής έδειχναν να υποτιμούν τη φυσική ανάπτυξη, πιστεύοντας ότι ο χρόνος που διατίθεται σε φυσική δραστηριότητα θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για πνευματικές αναζητήσεις και τη θρησκευτική τους εκπαίδευση. Κατά την περίοδο της Φεουδαρχίας παρουσιάζεται μια γενικευμένη στασιμότητα που αποδίδεται στην ενασχόληση με την γη. Έτσι οι ολυμπιακοί αγώνες καθίστανται δύσκολοι στην διεξαγωγή τους και περιορίζονται στα ελλαδικά σύνορα. Κατά την περίοδο της αναγέννησης μεταξύ των ιδεών που την χαρακτήριζαν ήταν η ενότητα σώματος και πνεύματος, η σχέση φυσικής υγείας και μάθησης, τα οφέλη της ξεκούρασης και των δραστηριοτήτων αναψυχής για την ανακούφιση από το στρες των διανοητικών εργασιών και της χειρωνακτικής εργασίας. Οι ανθρωπιστές έδωσαν έμφαση στη Φυσική Αγωγή ως μέσο για την αρμονική ανάπτυξη της προσωπικότητας των νέων, εισάγοντας τη σωματική δραστηριότητα στα σχολεία.

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες χωρίς αμφιβολία είναι το μεγαλύτερο αθλητικό γεγονός του 20ου αιώνα. Έχοντας ήδη συμπληρώσει έναν αιώνα ζωής αποτελούν μια γιγαντιαία διοργάνωση η οποία επισκιάζει με την αίγλη της όλες τις άλλες διεθνείς αγωνιστικές εκδηλώσεις.

Ο πρώτος διεθνής αγώνας ποδοσφαίρου έγινε το 1872 μεταξύ Αγγλίας και

Σκωτίας

Η αρχή του νήματος των σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων ξεκινά το 1894 στη Σορβόνη της Γαλλίας όπου ιδρύθηκε η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ) και αποφασίστηκε η διοργάνωση των πρώτων σύγχρονων Ολυμπιακών Αγώνων. Η πατρότητα της ιδέας ανήκει στον Γάλλο παιδαγωγό Pierre de Coubertin, ενώ βασικότατο ρόλο στην ανάθεση των πρώτων Ολυμπιακών Αγώνων στην Ελλάδα διεδραμάτισε ο Έλληνας λόγιος Δημήτριος Βικέλας. Οι Ολυμπιακοί Αγώνες της Αθήνας του 1896, παρά τη δεινή οικονομική κατάσταση της μικρής Ελλάδας, πέτυχαν σε όλους τους τομείς χάρη στις κοπιώδεις προσπάθειες του Δημητρίου Βικέλα, του πρώτου προέδρου της ΔΟΕ, και τη μεγάλη δωρεά του Γεωργίου Αβέρωφ. Στους αγώνες φιλοξενήθηκαν 311 αθλητές από 13 χώρες, οι οποίοι διαγωνίστηκαν σε 9 αθλήματα και 44 αγωνίσματα.

Από τότε μέχρι σήμερα οι Ολυμπιακοί Αγώνες τελούνται ανά τετραετία σε διάφορες πόλεις του κόσμου. Η συνέχεια της τακτής διοργάνωσης δυστυχώς διακόπηκε μέχρι τώρα τρεις φορές. Το 1916 λόγω του Α' Παγκοσμίου πολέμου και το 1940 και 1944 λόγω του Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

Το στάδιο της Αρχαίας Ολυμπίας σήμερα

Το Παναθηναϊκό στάδιο, όπου έγιναν οι Ολυμπιακοί Αγώνες το 1896

Η αφίσα των πρώτων σύγχρονων Ολυμπιακών αγώνων, Αθήνα 1896

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο : ΕΙΔΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Όταν εγκαθιδρύθηκε η ΔΟΕ, ένα από τα αγωνίσματα που προτάθηκαν για το πρόγραμμα αγώνων ήταν το πατινάζ ταχύτητας. Όμως το αγώνισμα αυτό δεν διεξήχθη μέχρι τους Θερινούς Ολυμπιακούς αγώνες στο Λονδίνο στους οποίους διεξήχθησαν τέσσερα αγωνίσματα καλλιτεχνικού πατινάζ. Η ιδέα για την οργάνωση ξεχωριστών Ολυμπιακών αγώνων για χειμερινά αγωνίσματα προτάθηκε αλλά απορρίφθηκε από Σκανδιναβικές χώρες που προτιμούσαν την δική τους διοργάνωση τους λεγόμενους Σκανδιναβικούς Αγώνες. Όμως, χειμερινά αγωνίσματα ήταν στο πρόγραμμα των αγώνων του 1916 που ακυρώθηκαν, και στους Ολυμπιακούς αγώνες του 1920. Για το 1924 αποφασίστηκε να οργανωθεί μια "Διεθνής εβδομάδα χειμερινών αγώνων" στο Σαμονί υπό την προστασία της ΔΟΕ στο Παρίσι. Αυτή η "Εβδομάδα" είχε μεγάλη επιτυχία και το 1925 η ΔΟΕ αποφάσισε να δημιουργήσει ξεχωριστή διοργάνωση για Χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες η οποία δεν θα συνδέεται με τους Θερινούς Αγώνες. Η διοργάνωση του 1924 χαρακτηρίστηκε, αργότερα στην συνάντηση της ΔΟΕ το 1926, ως οι πρώτοι Χειμερινοί Ολυμπιακοί.

Όλα τα αθλήματα στους Χειμερινούς Ολυμπιακούς διεξάγονται πάνω σε πάγο ή χιόνι όπως επιβάλλει το καταστατικό των Ολυμπιακών, το σύνταγμα της ΔΟΕ. Ο αριθμός των αθλητών σε χειμερινούς Ολυμπιακούς είναι κατά πολύ μικρότερος από αυτό των θερινών. Μέχρι το 1992, οι Χειμερινοί Ολυμπιακοί αγώνες διεξάγονταν την ίδια χρονιά με τους Θερινούς αγώνες. Το 1986 η ΔΟΕ αποφάσισε οι Χειμερινοί Ολυμπιακοί να γίνονται κάθε τέσσερα χρόνια αλλά δύο χρόνια μετά τους Θερινούς.

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΝΕΩΝ

Στις 6 Ιουλίου 2007, στη συνδιάσκεψη της ΔΟΕ που έγινε στη Γουατεμάλα έπειτα από πρόταση του προέδρου Ζαγκ Ρογκ αποφασίστηκε η διεξαγωγή Ολυμπιακών Αγώνων Νέων για αθλητές και αθλήτριες από 14 ως 18 ετών από το 2010. Οι Αγώνες Νέων έχουν αρκετά κοινά στοιχεία στο αγωνιστικό και τελετουργικό μέρος με τους Θερινούς και Χειμερινούς Ολυμπιακούς Αγώνες. Στο πρόγραμμα περιλαμβάνονται τα ίδια αθλήματα αλλά τα αγωνίσματά τους είναι προσαρμοσμένα στις ηλικίες των αθλητών. Σε ορισμένα ομαδικά αγωνίσματα (π.χ. ομαδικό μοντέρνου πεντάθλου, ομαδικό τοξοβολίας) προβλέπεται η δημιουργία ηπειρωτικών αντί εθνικών ομάδων, με

αθλητές από διαφορετικές χώρες. Επίσης, δεν ανακρούονται οι εθνικοί ύμνοι των χωρών των νικητών, ούτε γίνεται έπαρση σημαιών. Κατά τα άλλα υπάρχει το τελετουργικό με τη φλόγα, η τελετή έναρξης στην οποία η Ελλάδα παρελαύνει πρώτη τιμής ένεκεν, η τελετή λήξης, το ολυμπιακό χωριό, η απονομή χρυσών, ασημένιων και χάλκινων μεταλλίων κλπ.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΙ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Οι Ιδιαίτεροι Ολυμπιακοί Αγώνες είναι οι Παραολυμπιακοί Αγώνες για τα άτομα με αναπηρία οι οποίοι έλαβαν χώρα το έτος 2004 στην Αθηνά οι Ειδικοί Ολυμπιακοί Αγώνες για τα άτομα με νοητική υστέρηση και πολλαπλές αναπηρίες οι οποίοι έλαβαν χώρα το έτος 2011 στην Αθήνα και οι Ολυμπιακοί Αγώνες των κωφών οι οποίοι επρόκειτο να λάβουν χώρα το έτος 2013 στην Αθήνα, όμως ακυρώθηκαν εξαιτίας της Ελληνικής κρίσης χρέους.

ΒΑΘΙΑ ΤΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΠΙΣΤΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΤΩΝ SPECIAL OLYMPICS

Ο Αρχιεπίσκοπος τονίζει πως με τους αγώνες των Special Olympics δίνεται η αφορμή σε όλους μας να ξανασκεφθούμε το περιεχόμενο της έννοιας «άνθρωπος» καθώς και την ποιότητα των ανθρωπίνων σχέσεων. "Η πατρίδα μας", προσθέτει, "δεν φιλοξενεί απλά ένα αθλητικό γεγονός, αλλά ταυτόχρονα ένα πολιτιστικό με θεολογικές προεκτάσεις. Υποδεχόμαστε ένα καθρέπτη ο οποίος εικονίζει την ποιότητα της πίστης μας, του πολιτισμού μας, του τρόπου με τον οποίο αντιλαμβανόμαστε τη διαφορετικότητα, την αμοιβαιότητα, το αίσθημα του «ανήκει»". Και σημειώνει: "Οι αθλητές και οι συνοδοί τους έχουν την ανάγκη της υποστήριξής μας, του χειροκροτήματός μας στα στάδια στα οποία αγωνίζονται". "Είναι, ίσως, οι μοναδικοί αγώνες που έχουν μόνο νικητές, στους οποίους βλέπουμε την πίστη, το θάρρος, την ελπίδα, τη συμμετοχή να αγωνίζονται στον αθλητικό χώρο ενάντια στην απομόνωση και στην περιθωριοποίηση. Οι αγώνες αυτοί δεν έχουν φαινόμενα φανατισμού και βίας" αναφέρει χαρακτηριστικά Καταλήγοντας πρέπει να υπογραμμίσουμε πως η ωφέλεια της συμμετοχής μας θα είναι ένα παραπάνω κίνητρο να αγωνιστούμε ακόμα περισσότερο στην προσωπική μας ζωή. οι καρδιές μας να ανοιχθούν περισσότερο στον άλλο άνθρωπο. Να αντιληφθούμε ότι η προσωπική στάση ζωής είναι η φανέρωση της ουσιαστικής πίστης στο Χριστό και γι' αυτό δείγμα πολιτισμού και αναίρεση της οποιασδήποτε κρίσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο : ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ, ΙΣΧΥΡΟΠΟΙΗΣΗ ΕΘΝΙΚΩΝ ΔΕΣΜΩΝ

Οι πανελλήνιοι ιεροί αγώνες ήταν ένας από τους θεσμούς της αρχαιότητας που βοήθησε όσο κανείς άλλος στη συνεκτικότητα και την επικοινωνία μεταξύ των Ελλήνων. Οι αγώνες αυτοί έδιναν την ευκαιρία στους Έλληνες να θυμηθούν τα κοινά τους χαρακτηριστικά (γλώσσα, θρησκεία, καταγωγή) και να ξεχάσουν για λίγο αυτά που τους χώριζαν. Έλληνες όχι μόνο από την κυρίως Ελλάδα, αλλά και από τα παράλια του Πόντου, τις πόλεις της Μ. Ασίας, τις αποικίες της Κάτω Ιταλίας και της Βορείου Αφρικής έρχονταν να παρακολουθήσουν ή να λάβουν μέρος στους αγώνες αυτούς. Οι νικητές εκτός από το συμβολικό στεφάνι απολάμβαναν τιμές, προνόμια και κυρίως το σεβασμό των συμπολιτών τους. Οι αγώνες που αναδείχθηκαν σε πανελλήνιους και ιερούς ήταν: τα Ολύμπια, τα Πύθια, τα Ίσθμια, και τα Νέμεα. Τα Ολύμπια, που τελούνταν «στον κάλλιστο της Ελλάδας τόπο», ήταν οι σπουδαιότεροι αγώνες του Ελληνισμού και επισκίαζαν με την αίγλη τους κάθε άλλη αγωνιστική εκδήλωση

Στο Ιερό της Ολυμπίας καλλιεργείτο κατά κύριο λόγο το πνεύμα της άμιλλας και του άθλου, που δεν είναι παρά μια ανώτερη έκφραση της ανάγκης του ανθρώπου για επικοινωνία. Μια επικοινωνία όπου οι αντίπαλοι είναι απλώς συνομιλητές για ένα καλύτερο αύριο. Το πνεύμα του αγώνα δεν περιοριζόταν στις επιδόσεις μόνο του σώματος. Αυτός είναι ο λόγος που στους Ολυμπιακούς Αγώνες οργανώνονταν ταυτόχρονα και καλλιτεχνικοί αγώνες καθώς και αγώνες κηρύκων και σαλπικτών. Προπάντων, όμως, οι άνθρωποι του πνεύματος, της τέχνης, της επιστήμης και των γραμμάτων είχαν την ευκαιρία να παρουσιάσουν στο συναθροισμένο στα Ιερά πανελλήνιο, τον αθέρα των έργων τους και να εκθρέψουν το ιδανικό της τίμιας άμιλλας και του καλού και αγαθού πολίτη. Γιατί είναι γνωστό ότι στα πανελλήνια Ιερά, και προπαντός στην Ολυμπία, συνέρεαν μαζί με τους αθλητές και οι άριστοι της ελληνικής διανόησης.

Η ΦΛΟΓΑ ΕΝΩΝΕΙ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Στην Ολυμπία άρχισαν όλα και από εδώ δίνεται ουσιαστικά το σήμα έναρξης για όλα όσα θα συμβούν στην Αθήνα το καλοκαίρι του 2004. Ποια καλύτερη εικόνα με παγκόσμιο χαρακτήρα θα μπορούσε να προσφέρει η Ελλάδα, από το να οργανώσει την πρώτη Παγκόσμια Ολυμπιακή Λαμπαδηδρομία; Η Φλόγα θα ταξιδέψει σε 5ηπείρους, τις οποίες συμβολίζουν οι 5 Ολυμπιακοί κύκλοι, που συνδέονται μεταξύ τους, καταρρίπτοντας όλα τα πολιτικά, θρησκευτικά, κοινωνικά και πολιτιστικά φράγματα. Με τους ολυμπιακούς αγώνες καταρρίπτονται τα ρατσιστικά δόγματα οι εξτρεμιστικές αντιλήψεις. Ο άνθρωπος απαλλάσσεται από την μισαλλοδοξία και μέσου του αθλητικού ιδεώδους συμφιλιώνεται με το φαινόμενο της ετερότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο : Ο ΕΚΦΥΛΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ Η ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΣΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΛΕΓΜΑ

Παρά την παγκόσμια αποδοχή των στοιχείων που συνιστούν το αθλητικό ιδεώδες, εκδηλώνονται φαινόμενα εκφυλισμού, τα οποία ανάγονται στο γενικότερο αλλοτριωτικό χαρακτήρα της εποχής μας. Ο σύγχρονος αθλητισμός δεν εκφράζει το Ολυμπιακό πνεύμα, γιατί:

Εμπορευματοποίηση, επαγγελματισμός: Μετατράπηκε σε εμπόρευμα, που υπόκειται στο νόμο "της προσφοράς και της ζήτησης". Αυτό φαίνεται σ' όλα τα επίπεδα. Οι αθλητές δε συναγωνίζονται, δεν αγωνίζονται για τον αγώνα, το στεφάνι, το μετάλλιο, αλλά για τα χρήματα. Σκοπός τους είναι η απόκτηση χρημάτων, η ικανοποίηση προσωπικών τους φιλοδοξιών και η αύξηση της διασημότητάς τους. Φτάνουν να εμπορεύονται τον εαυτό τους, να μετατρέπονται σ' αντικείμενα αγοραπωλησίας με τον πιο στυγνό τρόπο. Επικρατεί αθέμιτος ανταγωνισμός για πρωταθλητισμό με εξαγορές αθλητών ή αγοραπωλησίες συλλόγων. Γίνονται δωροδοκίες αθλητών, ομάδων, διαιτητών για προκατασκευασμένα αποτελέσματα.

Αυτό που ενδιαφέρει είναι η νίκη με θεμιτά και αθέμιτα μέσα - που θα φέρει το κέρδος. Γι' αυτό οι αθλητές εφαρμόζουν το "ντοπάρισμα", χρησιμοποιούν αναβολικές ουσίες, που διεγείρουν τον οργανισμό, δημιουργούν πλασματικές επιδόσεις, εξαφανίζουν την άμιλλα, πράγμα που καταρρακώνει την έννοια της αξιοπρέπειας του αθλητή και του φιλάθλου.

Ο αθλητικός τύπος καλλιεργεί την χυδαιολογία, το φανατισμό, τη βία. Κατασκευάζει αθλητές -βεντέτες, ινδάλματα λαϊκής κατανάλωσης, αλλά αμφίβολης ποιότητας και ταυτίζει τον αθλητισμό με τον πρωταθλητισμό. Ανοίγει καθημερινά πόλεμο δηλώσεων και γίνεται πεδίο ανταλλαγής βωμολοχιών.

Κατασκευάζει αθλητές - είδωλα, που γίνονται οι ζωντανοί ήρωες των νέων. Αυτό δημιουργεί οπαδούς χούλιγκαν, που συχνά προκαλούν επεισόδια στους αγώνες και κυριαρχεί το μίσος, η εχθρότητα ανάμεσα στους φιλάθλους. Μετατρέπεται ο φιλάθλος σε φανατισμένο οπαδό και το άθλημα σε θέαμα, στο οποίο δεν επιβραβεύεται η καταβολή της προσπάθειας και η συμμετοχή, αλλά μόνο οι πρώτοι και οι νικητές.

Επομένως ο αθλητισμός σήμερα δεν εκφράζει το αθλητικό ιδεώδες "καλός και αγαθός", δε δίνει στους νέους σωστά πρότυπα, αλλά διαφθείρει συνειδήσεις, οδηγεί στην ηθική αποχαλίνωση εκτροχιάζοντας τη συνείδησή τους. Εκμεταλλεύεται την ανάγκη ταύτισης τους με κοινά αποδεκτά πρόσωπα, που τους κατασκευάζει μέσω του τύπου.

Επίσης το ολυμπιακό ιδεώδες εκφυλίστηκε σήμερα. Παλιότερα, οι ολυμπιακοί αγώνες συντελούσαν στον παραμερισμό των διαφορών, στην ανάπτυξη κοινής εθνικής συνείδησης, στην κήρυξη ανακωχής. Σήμερα η ολυμπιακή ιδέα βιάζεται και εκφυλίζεται. Επειδή για την ανάληψη των ολυμπιακών αγώνων χρειάζεται κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή, οι αγώνες αναλαμβάνονται από χώρες οικονομικά ανθηρές, οι οποίες τους μονοπωλούν, υπηρετώντας μέσα απ' αυτούς τα συμφέροντα και τις επιδιώξεις τους. Αντί να αμβλύνουν τις διαφορές των λαών, τις οξύνουν.

Αίτια

Το καταναλωτικό πνεύμα, ενισχυμένο από τη διαφήμιση έχει εισβάλλει στο χώρο του αθλητισμού, μετατρέποντάς τον σε πηγή πλουτισμού: μια ολόκληρη

αθλητική βιομηχανία εξαρτάται από την προβολή του αθλητισμού, κυρίως από τα Μ.Μ.Ε., την ακροαματικότητα των ολυμπιακών αγώνων εκμεταλλεύονται οι ισχυρές χώρες και οι μεγάλες βιομηχανίες για να προωθήσουν τα προϊόντα τους και να προβάλλουν τη δύναμή τους.

Μέσω του αθλητισμού εξυπηρετούνται πολιτικές σκοπιμότητες. Σε ανελεύθερα καθεστώτα με την υπέρμετρη προβολή του αθλητισμού πετυχαίνεται ο αποπροσανατολισμός της νεολαίας από τα ουσιαστικά προβλήματα και η διοχέτευση του δυναμισμού της σ' αυτό και όχι στους κοινωνικούς αγώνες. Για παράδειγμα, ο Χίτλερ χρησιμοποίησε τους ολυμπιακούς αγώνες για να διαφημίσει το καθεστώς του και να προπαγανδίσει τις φυλετικές του θεωρίες. Εξάλλου, ο αθλητισμός χρησιμοποιήθηκε ως δικλείδα ασφαλείας για να εκτονώνεται η λαϊκή δυσαρέσκεια και ν' αποπροσανατολίζονται οι πολίτες απ' τα πραγματικά τους προβλήματα. Έτσι χρησιμοποίησε και το δικτατορικό καθεστώς το ποδόσφαιρο στην πρόσφατη ελληνική ιστορία. Από την άλλη πλευρά, με το μπουκοτάζ διεθνών αθλητικών εκδηλώσεων αποδείχτηκε και μια άλλη πλευρά του αθλητισμού: χρησιμοποιείται ως μέσο άσκησης εξωτερικής πολιτικής, υποβιβάζεται σε όπλο αλλότριων σκοπιμοτήτων.

Η έλλειψη παιδείας και ιδιαίτερα αθλητικής, η απουσία ιδανικών και η έκπτωση των ηθών έχει επιπτώσεις και στον αθλητισμό.

Η μετατροπή του αθλητισμού σε διέξοδο για εκτόνωση από τα πολλά και ποικίλα προβλήματα της ζωής.

Υπάρχουν και καθαρά ψυχολογικά αίτια, όπως ο εγωισμός, η ματαιοδοξία, η τάση για ανάδειξη, η απληστία και η φιλοδοξία που ενισχύουν τον εκφυλισμό.

Λύσεις

Η παιδεία και ιδιαίτερα η ανθρωπιστική, η πνευματική καλλιέργεια, η εμμονή στην άμιλλα.

Η εξυγίανση των αθλητικών συλλόγων, χώρων, ομοσπονδιών και η αποστασιοποίηση του αθλητισμού από πολιτικά ή οικονομικά συμφέροντα, δηλ. να πάψει να είναι αντικείμενο συναλλαγών και κερδοσκοπίας. Με τη στάση τους ως αθλητές - συναγωνιστές μπορούν να περάσουν μηνύματα συναδέλφωσης και αγάπης, να δείξουν ότι αυτό που μετρά δεν είναι μόνο η νίκη, αλλά κυρίως ο αγώνας για τη νίκη.

Η έλλειψη εμπρηστικών ή υπονομευτικών δημοσιευμάτων, που εξάπτουν το φανατισμό των χούλιγκαν και υποβιβάζουν το νόημα του αθλητισμού.

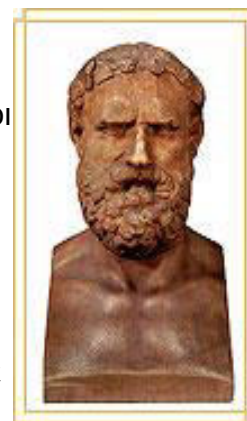
Ο εκσυγχρονισμός της αθλητικής νομοθεσίας, η ισότιμη και αυστηρή επιβολή ποινών στους αθλητές που χρησιμοποιούν απαγορευμένες χημικές ουσίες. αντικατάσταση των βραβείων από χρηματικά σε συμβολικά.

Πρέπει να καλλιεργηθεί η ιδέα του ολυμπισμού σ' όλους τους ανθρώπους, γιατί ο αθλητισμός φέρνει σ' επαφή λαούς με διαφορετική κουλτούρα, ιδεολογία και αξίες. Οι Ολυμπιακοί αγώνες να μη χρησιμοποιούνται από πολυεθνικές εταιρείες, να σταθούν μακριά από πολυδάπανες αθλητικές διοργανώσεις, τη χλιδή και την ενοικίαση της ολυμπιακής φλόγας απ' τον πλειοδότη.

Το Ολυμπιακό ιδεώδες ν' αποκτήσει ξανά τη γνησιότητά του. Ν' αποδευμευτεί από τα συμφέροντα, να σταματούν οι πόλεμοι κατά τη διάρκεια διεξαγωγής των αγώνων, δίνοντας την ευκαιρία σε χώρες που βρίσκονται σ' εμπόλεμη κατάσταση να επανεξετάσουν τις σχέσεις τους.

Πτυχές που συνέβαλαν οι Ολυμπιακοί αγώνες

Οι Ολυμπιακοί αγώνες βοήθησαν, εκτός από τη σωματική ευεξία, στην ανάπτυξη της κοινωνίας και του πολιτισμού. Ενίσχυσαν τις ανθρώπινες σχέσεις καθώς υπάρχει συνεργασία μεταξύ των λαών και διακόπηκαν οι εχθροπραξίες. Οι λαοί έρχονται σε επαφή μεταξύ τους μέσω του αθλητισμού, γνωρίζουν πολιτισμούς και αφομοιώνουν στοιχεία που ανταποκρίνονται στον χαρακτήρα και τις κοσμοαντιλήψεις τους. Αυτό είναι πολύ σημαντικό και απαραίτητο για την εποχή μας που είναι μια εποχή ανωνυμίας, αποξένωσης και ανταγωνισμού, όπου μαίνονται συγκρούσεις σε πολλά μέρη του κόσμου, και ερχόμαστε συχνά αντιμέτωποι με αδικίες και βιαιότητες. Επίσης, οι αγώνες επηρέασαν σε μεγάλο βαθμό την τέχνη, την πολιτική αλλά και τον τρόπο σκέψης των Ελλήνων.

Τέχνη

Οι αθλητικοί αγώνες αποτέλεσαν κεντρικό θέμα της αρχαίας ελληνικής τέχνης και λογοτεχνίας. Έγιναν η αφορμή γέννησης, ήδη από τον [6ο αι. π.Χ.](javascript:openOther('gallery/207p1.html')), δύο ιδιαίτερων λογοτεχνικών ειδών, του επινίκιου ύμνου, με κύριο εκπρόσωπο τον Πίνδαρο, και του επιγράμματος.

Οι ολυμπιονίκες ήταν τα πρώτα ιστορικά πρόσωπα στην αρχαία Ελλάδα που απολάμβαναν την εξαιρετική τιμή να απεικονίζονται σε δημόσιο χώρο. Όμως, οι ανδριάντες ολυμπιονικών δε στήνονταν μόνο σε ανάμνηση του ατόμου και της επίδοσής του, αλλά αποτελούσαν κυρίως μέσο προβολής της οικογένειας και της πόλης από την οποία καταγόταν ο αθλητής. Οι απεικονίσεις με θέμα τους αγώνες δεν εξαντλούνταν στους ανδριάντες ολυμπιονικών. Όλα τα είδη της αρχαίας τέχνης ασχολήθηκαν διεξοδικά με το θέμα: γλυπτική, ζωγραφική, ψηφιδωτά, αγγειογραφία και νομίσματα.

Η συμβίωση αθλητισμού και τέχνης ξεκίνησε από την Προϊστορική περίοδο και έφτασε μέχρι το τέλος της Αρχαιότητας. Ο λόγος είναι ότι αθλητισμός και η τέχνη είχαν ένα κοινό ενδιαφέρον: το ανθρώπινο σώμα. Οι αρχαίοι αγγειογράφοι και γλύπτες κατάφεραν να ανταποκριθούν με τον καλύτερο τρόπο στο δύσκολο έργο της απόδοσης της κίνησης του ανθρώπινου σώματος στο Γυμνάσιο, στο Στάδιο ή στην Παλαίστρα.

Όσον αφορά την ποίηση, οι αγώνες αποτελούν σταθερή αξία αφού ο Όμηρος αποφάσισε και στα δύο του έργα να περιγράψει λεπτομερώς τους αθλητικούς αγώνες. Τον 6ο αιώνα π.Χ. ένα ιδιαίτερο λογοτεχνικό είδος γεννιέται αποκλειστικά αφιερωμένο στην εξύμνηση αθλητικών νικών. Ο επινίκιος ύμνος, όπως ονομαζόταν, πρόκειται για χορωδιακό άσμα που το έψαλαν στην πατρίδα του νικητή κατά τον εορτασμό της επιτυχίας του ή ακόμα και στο χώρο διεξαγωγής των αγώνων. Κυριότεροι εκπρόσωποί του ήταν ο Σιμωνίδης από την Κέα, ο Πίνδαρος από τη Θήβα και ο Βακχυλίδης, ανιψιός του Σιμωνίδη. [javascript:openOther\('gallery/207ap1.html'\)](javascript:openOther('gallery/207ap1.html')) Ένα άλλο λογοτεχνικό είδος που συνδέθηκε άρρηκτα με την εξύμνηση αθλητικών νικών και με τους ανδριάντες νικητών είναι το επίγραμμα. Πρόκειται για μικρά μετρικά κείμενα, τα οποία κατά κανόνα χαράσσονταν στις βάσεις ανδριάντων ή σε αθλητικά αντικείμενα (π.χ. δίσκος, αλτήρες). Υποχρεωτικά

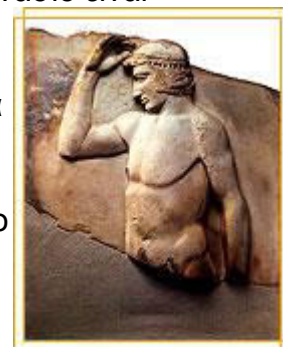
έπρεπε να περιέχουν το όνομα και το πατρώνυμο του νικητή, τον τόπο προέλευσής του, τους αγώνες στους οποίους επιτεύχθηκε η νίκη, το αγώνισμα και την ηλικιακή κατηγορία. Αν και σπάνια αναφέρεται ο δημιουργός, πολλά τέτοια επιγράμματα αποδίδονται στο Σιμωνίδη.

Οι γλύπτες επηρεάστηκαν στα αγάλματά τους, τα λεγόμενα αναθήματα, από τους ολυμπιακούς αγώνες. Με τα αναθήματα οι αθλητές ευχαριστούσαν το Δία για τη νίκη τους. Διακρίνονται εκατοντάδες φυσικού μεγέθους χάλκινοι ανδριάντες [javascript:openOther\('gallery/207bp1.html'\)](javascript:openOther('gallery/207bp1.html')) ολυμπιονικών γύρω από το ναό του Δία όπου ήταν στημένοι πάνω σε λίθινες ενεπίγραφες βάσεις. Εκτός όμως από την πρωταρχική λατρευτική τους λειτουργία, τα αναθήματα αυτά αναδείκνυαν και διαιώνιζαν το όνομα, την επίδοση και την πατρίδα του εκάστοτε νικητή. Σήμερα, δε σώζεται κανένας ακέραιος ανδριάντας ολυμπιονίκη. Εκτός από τις λίθινες βάσεις, ως επί το πλείστον πολύ αποσπασματικές, το μεγαλύτερο σωζόμενο τμήμα τέτοιου ανδριάντα είναι η κεφαλή ενός πυγμάχου του 4ου αιώνα π.Χ., που ήταν έργο του Αθηναίου γλύπτη Σιλανίωνα και απεικονίζει τον αθλητή Σάτυρο από την Ήλιδα.

Σώζονται επίσης πολυάριθμα χάλκινα αγαλμάτια αθλητών που αντέγραφαν ανδριάντες ολυμπιονικών και αποτελούσαν όχι τόσο αναθήματα νικηφόρων αθλητών όσο έκφραση ελπίδας για μελλοντική αθλητική επιτυχία.

Το κατεξοχήν, όμως, είδος τέχνης που απεικονίζει αθλητές, αγωνίσματα και σκηνές από την Παλαίστρα και το Γυμνάσιο είναι αναμφίβολα η αγγειογραφία. Τα σχετικά θέματα, κυρίως αρματοδρομίες και αγώνες δρόμου, εμφανίζονται ήδη από τη 2η χιλιετία π.Χ. σε μυκηναϊκά εικονιστικά αγγεία. Τέτοιες παραστάσεις συνεχίζονται σποραδικά κατά τη Γεωμετρική εποχή, για να γνωρίσουν όμως τη μεγαλύτερη ακμή τους κατά τον 6ο και 5ο αιώνα π.Χ. στα αττικά μελανόμορφα και ερυθρόμορφα αγγεία. Τα γνωστότερα αγγεία με αθλητικές παραστάσεις ήταν οι Παναθηναϊκοί αμφορείς, που, γεμάτοι λάδι, δίνονταν ως έπαθλα σε αγώνες προς τιμήν της θεάς Αθηνάς στην Αθήνα.

Στην αρχαία ζωγραφική, αθλητικά θέματα απεικονίζονται ήδη στις μινωικές τοιχογραφίες του ανακτόρου της Κνωσού, όπου σώζεται παράσταση νέου που επιχειρεί άλμα πάνω από ταύρο, καθώς και η γνωστή σκηνή με τον πρίγκιπα-πυγμαχό. Στη Ρωμαϊκή εποχή έχουμε επίσης εκτεταμένες αναπαραστάσεις αγώνων σε ψηφιδωτά άμεσα εμπνευσμένα από την ελληνική τέχνη, που συνδέονται με την ιδιαίτερη ακμή που γνώρισαν οι αγώνες κατά την Αυτοκρατορική εποχή.

Όσον αφορά στα ανάγλυφα, εκτός από τα λίθινα βάθρα αγαλμάτων αθλητών, σώζονται επίσης επιτύμβιες ή αναθηματικές στήλες, καθώς και ρωμαϊκές σαρκοφάγοι με παραστάσεις αθλητών σε χαρακτηριστικές εν ζωή δραστηριότητες. Σε επιτύμβια ανάγλυφα έχουμε απεικονίσεις του νεκρού ως πυγμαχού, αθλητή με στλεγγίδα, παλαιστή, ακοντιστή, δισκοβόλου ή άλτη.

Τα νομίσματα επίσης αποτελούν ένα σημαντικό μέσο απεικόνισης αθλητικών θεμάτων. Χρυσά νομίσματα σε ανάμνηση σημαντικών ολυμπιακών νικών τους σε αρματοδρομίες έκοψαν οι τύραννοι Ιέρων των Συρακουσών και Αναξίλας από το Ρήγιο. Ο Φίλιππος Β' της Μακεδονίας έκοψε επίσης χρυσά νομίσματα σε ανάμνηση μιας ιππικής νίκης του στην Ολυμπία.

Πολιτική παρέμβαση

Ο βαρόνος Πιέρ ντε Κουμπερτέν, ο οποίος ήταν Γενικός Γραμματέας των γαλλικών αθλητικών σωματείων, προσπαθούσε να δικαιολογήσει την ήττα των Γάλλων στον Γαλλοπρωσικό πόλεμο (1870-1871). Πίστευε ότι ο λόγος της ήττας ήταν επειδή οι Γάλλοι δεν είχαν αρκετή φυσική διαπαιδαγώγηση και ήθελε να την βελτιώσει. Ο Κουμπερτέν ήθελε επίσης να ενώσει της εθνότητες και να φέρει μαζί την νεολαία με τον αθλητισμό παρά να γίνονται πόλεμοι. Πίστευε ότι η αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων θα πετύχαινε και τους δύο πιο πάνω σκοπούς του. Σε αντίθεση με τι πίστευε ο Κουμπερτέν, οι Ολυμπιακοί αγώνες δεν απέτρεψαν τους πολέμους και έτσι διακόπηκε η διεξαγωγή τους κατά τον πρώτο και δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο. Πολιτικά ζητήματα επηρέασαν επίσης αρκετές Ολυμπιάδες. Το 1936 στο Βερολίνο οι Ολυμπιακοί χρησιμοποιήθηκαν για πολιτική προπαγάνδα από τον Αδόλφο Χίτλερ και τους Ναζί. Κατά τις δεκαετίες του '70 και '80, επηρεάστηκαν απόμπούκοτζ. Αφρικανικά κράτη μποϊκόταραν τους Ολυμπιακούς του 1976 επειδή η Νέα Ζηλανδία μετείχε σε αγώνες rugby στην Νότια Αφρική. Οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής και άλλα κράτη του δυτικού κόσμου αρνήθηκαν να αγωνιστούν στους Ολυμπιακούς του 1980 στη Μόσχα επειδή η Σοβιετική Ένωση εισέβαλε στο Αφγανιστάν. Η Σοβιετική Ένωση και άλλες ανατολικές χώρες μποϊκόταραν τους Ολυμπιακούς του 1984 στο Λος Άντζελες. Η Βόρειος και η Νότιος Κορέα συμμετείχαν με κοινή αποστολή στους Ολυμπιακούς Αγώνες το 2000 και 2004

Στην Ελλάδα, η πολιτική απέναντι στους Ολυμπιακούς Αγώνες συνδύαζε το εθνικό συμφέρον με την προαγωγή τους και τη διατήρηση του διεθνούς χαρακτήρα τους. Αυτό συνέβη ακριβώς διότι αυτός ο θεσμός και η παγκόσμια του διάσταση λειτουργούσαν εξ ορισμού ως μέσο προβολής

του αρχαιοελληνικού πολιτισμού και κατά συνέπεια της σύγχρονης Ελλάδας. Αυτή η πολιτική διαμορφώθηκε από τον καιρό των προετοιμασιών για τους Αγώνες του 1896 και συνεχίστηκε σε όλη τη διάρκειά τους. Βέβαια η ελληνική πολιτική ισορροπιών δεν ήταν πάντοτε σταθερή. Η πρόταση του βασιλιά Γεωργίου Α' για μόνιμη τέλεση των Αγώνων στην Ελλάδα στο επίσημο γεύμα στο τέλος των πρώτων αγώνων, παρ' όλο που είχε διεθνή υποστήριξη, έβλαψε τις σχέσεις της Ελλάδας με τη Διεθνή Ολυμπιακή Επιτροπή (ΔΟΕ) που ήταν κάτω από τον έλεγχο του Γάλλου ντε Κουμπερτέν. Χάρη στις προσπάθειες του Δημήτριου Βικέλα, συνεργάτη του ντε Κουμπερτέν, η διάσταση της ΔΟΕ και της Ελλάδας δεν πήρε εκτάσεις.

Εν ακολουθία παρατίθενται οι ιστορικές πηγές και η βιβλιογραφία

- ✓ <http://el.wikipedia.org/wiki>
- ✓ <http://ebooks.edu.gr>
- ✓ <http://www.imlasisis.gr>
- ✓ <http://www.fhw.gr/olympics/ancient/gr/203.html>
- ✓ http://www.millap.gr/?page_id=206
- ✓ http://www.imlasisis.gr/index.php?dispatch=categories.view&category_id=13

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ & ΥΓΕΙΑ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ Α' ΛΥΚΕΙΟΥ 2013-2014

15/5/2014

1ο ΛΥΚΕΙΟ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

Λένα Χατζηλυμπέρη

Μαρία Μακρή

Μαρία Ψυλλιά

Γιώργος Ντεντόπουλος

Χρήστος Κίτσιος

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

Είμαστε μαθητές της Α' Τάξης του 1ου Λυκείου Ζωγράφου και για την ερευνητική εργασία που μας ανατέθηκε έπρεπε να βρούμε για το πώς επηρεάζει ο αθλητισμός την υγεία και την ψυχολογία. Μετά την μεγάλη έρευνα καταφέραμε να βρούμε κάποιες σημαντικές πληροφορίες για το πώς επηρεάζει ο αθλητισμός όχι μόνο το σώμα αλλά και το μυαλό του ανθρώπου.

Είναι παραδεκτό ότι ο αθλητισμός συμβάλλει στην υγεία και τη φυσική ικανότητα, έστω και αν αυτό σήμερα με τη στροφή στις υψηλές επιδόσεις, τον πρωταθλητισμό και τον επαγγελματισμό, είναι λιγότερο εμφανές απ' ό,τι προηγουμένως. Παρόλο που στην πολιτισμική εξέλιξη ο αθλητισμός έχει απελευθερωθεί από την οικονομική αναγκαιότητα, οι διαδικασίες δεν έχουν ολοκληρωθεί. Ο αθλητισμός παγκόσμια έχει ενσωματωθεί με τον προγραμματισμό για την υγεία και την ψυχαγωγία.

Σύμφωνα με έρευνες, οι πιο σημαντικές για τον άνθρωπο αθλητικές δραστηριότητες και σε συχνότητα απασχόλησης παραμένουν το βάδισμα, το τρέξιμο και το κολύμπι. Οι τρεις αυτές δραστηριότητες χρησιμοποιήθηκαν από τον άνθρωπο, από την ύπαρξή του, για την επιβίωσή του και τη συντήρησή του στη ζωή. Η εικόνα αυτή της συνέχειας, έρχεται σε αντίθεση με τη θεωρία ότι οι αλλαγές στο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον οδήγησαν σε ριζικές αλλαγές στις αθλητικές δραστηριότητες. Βέβαια με την εξέλιξη της ζωής και την ύπαρξη πολλών άλλων τρόπων δράσης. Παρ' όλα αυτά, το βάδισμα, το τρέξιμο και το κολύμπι παραμένουν οι βασικές δραστηριότητες του ανθρώπου που χρησιμοποιεί για συντήρηση και καλύτερευση της υγείας και φυσικής ικανότητάς του.

Η ικανοποίηση βασικών βιολογικών, ψυχικών και σωματικών αναγκών οδηγεί τον αθλητισμό στη σημερινή του εξέλιξη. Παρόλο δε που σήμερα ο αθλητισμός αποτελεί ένα κοινωνικό φαινόμενο με οικονομικές, πολιτικές και πολιτισμικές προεκτάσεις, δεν παύει στη βάση του να αποτελεί την καλύτερη προοπτική για καλύτερη υγεία και ανάπτυξη της φυσικής ικανότητας.

Αθλητισμός και Σωματική υγεία.

Όλοι ακούμε συνέχεια ότι ο Αθλητισμός κάνει καλό στην υγεία μας αλλά δεν ξέρουμε τι είναι αυτό που κάνει καλό όπως επίσης τι είναι αυτό που δεν κάνει καλό.

Η συστηματική σωματική εξάσκηση βοηθά τον οργανισμό μας σε πολύ μεγάλο βαθμό και σε πολλά επίπεδα. Παρά το γεγονός ότι οι γιατροί και άλλοι επαγγελματίες της υγείας μας επαναλαμβάνουν συχνά το γεγονός αυτό, εμείς το αγνοούμε και συνεχίζουμε την καθημερινή ρουτίνα μας, με τον ασταμάτητο

αγώνα μας εναντίον του χρόνου και το άγχος που μας συνοδεύουν σε κάθε μας κίνηση.

Είναι όμως καλό να δούμε λίγο περισσότερο αναλυτικά τι προσφέρει στο σώμα μας μια συστηματική εξάσκηση. Ίσως αυτό να μας πείσει τελικά ότι ένα μικρό καθημερινό χρονικό διάστημα αφιερωμένο στην εξάσκηση, να είναι μια εξαιρετή βραχυπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη επένδυση.

Είναι πιθανόν ότι πολλοί εάν το δουν με αυτό τον τρόπο, να καταλάβουν ότι η συστηματική σωματική εξάσκηση είναι περισσότερο οικονομικά και ψυχικά αποδοτική και συμφέρουσα παρά πολλές από τις άλλες μας δραστηριότητες που μας κάνουν να τρέχουμε καθημερινά.

Όταν αποφασίσουμε ότι πράγματι πρέπει να εφαρμόσουμε ένα πρόγραμμα συστηματικής σωματικής εξάσκησης είναι σημαντικό αυτό να γίνει προσεκτικά και προγραμματισμένα. Απότομες εξάρσεις ή αλόγιστες παροδικές προσπάθειες μπορεί να έχουν αντίθετα αποτελέσματα.

Εάν σε οποιαδήποτε στιγμή νιώσει πόνο ή σφίξιμο στο στήθος, αδυναμία ή τέτοια δυσκολία στην αναπνοή που να επηρεάζεται η ομιλία τότε να σταματήσει άμεσα την εξάσκησή και να συμβουλευτεί το γιατρό του.

Η έλλειψη φυσικής δραστηριότητας αποτελεί ένα από τα βασικά αίτια θανάτου, ασθενειών και κινητικών προβλημάτων με την πάροδο της ηλικίας .

Τι εννοούμε όταν λέμε «καλή φυσική κατάσταση»;

Όταν λέμε ότι κάποιος έχει 'καλή φυσική κατάσταση', εννοούμε ότι το συγκεκριμένο άτομο έχει καλή σωματική απόδοση και μπορεί να επιδίξει με άνεση στις απλές καθημερινές του δραστηριότητες (εργασία, διασκέδαση, άθληση κ.ά.). Η φυσική κατάσταση είναι δείκτης της καλής βιολογικής κατάστασης και αποτελεί τη συνισταμένη πολλών παραγόντων.

Η καλή φυσική κατάσταση προϋποθέτει καλή μυοσκελετική (μυϊκό και σκελετικό σύστημα) και καρδιοαναπνευστική λειτουργία (κυκλοφορικό και αναπνευστικό), χαμηλό ποσοστό σωματικού λίπους και αυξημένη μυϊκή μάζα.

Το σωματικό λίπος είναι ένας δείκτης υγείας και σωματικής απόδοσης και συνδέεται άρρηκτα με τη φυσική κατάσταση. Επομένως, για να αποκτήσει κάποιος καλή φυσική κατάσταση χρειάζεται απλώς να βελτιώσει τους παραπάνω παράγοντες και να ακολουθεί ορισμένες απλές οδηγίες.

Το ντόπινγκ σύμφωνα με τους επιστήμονες, η *χρήση από τον αθλητή και την χορήγηση σε αυτόν προς χρήση από άλλο άτομο, ουσιών που είναι ξένες προς τις μεταβολικές διεργασίες του ανθρωπίνου οργανισμού, ή και φυσιολογικών ουσιών σε μεγαλύτερη ποσότητα ή ασυνήθεις οδούς εφαρμογής, ή την χρήση ορμονών κι άλλων παρόμοιας δράσης προϊόντων ή και άλλων μέσων, με σκοπό την τεχνητή και παράνομη βελτίωση των επιδόσεων.*

Από την αρχαία Ελλάδα ακόμη ο αθλητισμός είχε σημαντικό ρόλο στην ζωή και στην καθημερινότητα των ανθρώπων εκείνης της εποχής. Όλοι οι λαοί της αρχαιότητας μαζί έπαιρναν μέρος στους Ολυμπιακούς αγώνες. Από τις εποχές της Αρχαίας Ολυμπίας, όπου το μόνο απτώ έπαθλο ήταν ο κότινος από ελιά, η δόξα του νικητή ήταν υπέρλαμπρη. Τόσο, που να αναγκάσει, σύμφωνα με ορισμένες πληροφορίες, ακόμη και τους προγόνους μας να καταφύγουν σε παράτυπες τεχνικές βελτίωσης των δυνατοτήτων τους. Ένα μείγμα κρασιού και στρυκνίνης, ενός δηλητηρίου που σε μικρές δόσεις λειτουργεί σαν διεγερτικό, λέγεται πως ήταν το μυστικό μερικών νεαρών αθλητών στις αρχαίες Ολυμπιάδες. Τα χρόνια πέρασαν, τα μεγέθη έχουν μεγαλώσει πέρα από κάθε φαντασία, αλλά ο διακαής πόθος πολλών αθλητών για νίκη με οποιοδήποτε αντίτιμο έχει παραμείνει αναλλοίωτος μέσα στους αιώνες. Ακόμα και μια τόσο λαμπρή γιορτή, όπως ήταν οι Ολυμπιακοί αγώνες της Αθήνας κατάφερε να σκιαστεί έστω και λίγο από τη χρήση ντόπινγκ σε αθλητές, αποδεδειγμένα ή όχι. Μετάλλια αφαιρέθηκαν, αθλητές αποκλείστηκαν, μεγάλα ονόματα από πολλές χώρες δεν έλαβαν τελικά μέρος στους αγώνες με τις υποψίες περί χρήσης απαγορευμένων ουσιών να πλανώνται πάνω από τα κεφάλια τους. Μα τι είναι τελικά οι ουσίες αυτές και γιατί κάνουν τόσο κακό στον ανθρώπινο οργανισμό;

Σήμερα άλλωστε ο αθλητισμός έχει αλλάξει. Πέρα από τη δεδομένη δόξα του νικητή σε μια Ολυμπιάδα, υπάρχουν και πολλά συνεπακόλουθα που κάνουν το δέλεαρ της επιτυχίας ακόμη μεγαλύτερο. Συναντήσεις στίβου με μεγάλα χρηματικά έπαθλα, χορηγοί, διαφημίσεις, όλα αυτά καταλήγουν στα κέρδη. Και όταν η ζωή ενός αθλητή είναι γεμάτη στερήσεις, συνεχή προσπάθεια, αλλά παράλληλα και αγώνα για επιβίωση με πενιχρά μέσα, αφού οι διακρίσεις απαιτούν πλήρη αφοσίωση στο άθλημα και κατά συνέπεια καμία άλλη επαγγελματική ενασχόληση, η καταξίωση και οι μεγάλες διακρίσεις γίνονται έως και αναγκαίες.

Έτσι, ορισμένοι αθλητές υποκύπτουν στον πειρασμό και προσπαθούν να ενισχύσουν τον οργανισμό τους και να ανεβάσουν τις επιδόσεις τους με τη χρήση διαφόρων φαρμακευτικών σκευασμάτων. Εδώ να ξεκαθαρίσουμε πως δεν είναι όλες οι ουσίες που χρησιμοποιούνται στο ντόπινγκ ίδιες, ούτε και χρησιμοποιούνται για τον ίδιο σκοπό. Ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε αθλητή, υπάρχουν ουσίες που αυξάνουν το μυϊκό όγκο και τη δύναμη του αθλητή, διεγείρουν, χαλαρώνουν, προκαλούν απώλεια βάρους, καλύπτουν τον πόνο ή απλά κρύβουν τη χρήση άλλων ουσιών. Εκτός, όμως, από την ανάγκη για διέγερση ή χαλάρωση, υπάρχουν και αθλητές που χρειάζεται να ρυθμίσουν σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα το βάρος τους, καθώς τα αθλήματα τους (όπως η άρση βαρών και η πάλη, μεταξύ άλλων) έχουν περιορισμούς στο σωματικό βάρος. Έτσι, μερικές φορές καταφεύγουν σε διουρητικά φάρμακα που υπό κανονικές συνθήκες χορηγούνται σε ασθενείς με υψηλή πίεση. Αυτά τα φάρμακα επιδρούν στα νεφρά και αυξάνουν τα ούρα που αποβάλλει ο οργανισμός, με αποτέλεσμα την άμεση απώλεια βάρους. Η αλήθεια είναι πως, εκ των πραγμάτων, οι έλεγχοι για τυχόν ντοπαρισμένους αθλητές είναι μόνιμα πίσω από τα νέα σκευάσματα που ενισχύουν τον οργανισμό και ρίχνουν στον κάλαθο των αχρήστων το «ευ αγωνίζεσθαι». Τουλάχιστον, όμως, με τις προόδους της σύγχρονης τεχνολογίας αλλά και με τα πιο αυστηρά μέτρα που λαμβάνονται από τις διεθνείς ομοσπονδίες, η απόσταση ολοένα και μικραίνει. Έτσι, στα ήδη υπάρχοντα και εξελιγμένα τεστ ούρων, αλλά και αίματος όπου χρειαστεί, έρχονται να προστεθούν νέα, πιο σύγχρονα τεστ που εξετάζουν και άλλες παραμέτρους του οργανισμού. Για παράδειγμα, ένα νέο τεστ που ετοιμάζεται για να ανιχνεύει την ερυθροποιητίνη στον οργανισμό βασίζεται στον έλεγχο

των ερυθρών αιμοσφαιρίων του αθλητή. Καθώς έχει αποδειχθεί πως η χρήση συνθετικής ερυθροποιητίνης δημιουργεί ερυθρά αιμοσφαίρια μικρότερα σε μέγεθος και με μεγαλύτερη περιεκτικότητα σε σίδηρο, οι επιστήμονες προσανατολίζονται προς αυτή την κατεύθυνση προκειμένου να διαγνώσουν αν ένας αθλητής έχει κάνει χρήση της ουσίας.

Μεγάλοι αθλητές κατέστρεψαν τις καριέρες τους χρησιμοποιώντας ντόπινγκ
Για παράδειγμα:

1.Λανς Άρμστρονγκ

Το μεγαλύτερο σκάνδαλο ντόπινγκ που έχει αποκαλυφθεί ποτέ. Ο Αμερικανός σάρωνε τον ποδηλατικό γύρο της Γαλλίας κερδίζοντας για 7 σερί χρόνια την πρώτη θέση (από το 1999 έως το 2005). Παράλληλα αρνιόταν κατηγορηματικά κάθε φήμη περί ντοπαρίσματος. Το 2012 όμως η αλήθεια βγήκε στο φως. Οι επιτυχίες του Λανς ήταν προϊόν συστηματικής ντόπιας. Ο "μεγαλύτερος ποδηλάτης όλων των εποχών" αποκλείστηκε για πάντα από το άθλημα, ενώ του αφαιρέθηκαν και οι τίτλοι του TourdeFrance

2.Κώστας Κεντέρης και Κατερίνα Θάνου

Τον Αυγούστου του 2004 η Ελλάδα ζούσε και ανέπνεε για τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας. Ωστόσο "πάγωσε" προσωρινά μία ημέρα πριν την τελετή έναρξης. Ο Κώστας Κεντέρης, το καμάρι των Ελλήνων μετά το χρυσό στα 200μ. στο Σίδνεϊ, κλήθηκε εσπευσμένα για έλεγχο ντόπινγκ μαζί με την Κατερίνα Θάνου. Τελικά κατέληξαν στο νοσοκομείο από ένα σκηνοθετημένο-όπως αποδείχθηκε- τροχαίο ατύχημα. Αποκλείστηκαν από τους Αγώνες, ενώ δύο χρόνια αργότερα ήρθαν σε δικαστικό συμβιβασμό με την παγκόσμια ομοσπονδία στίβου, αποδεχόμενοι την παράβαση κανονισμού αντι-ντόπινγκ. Στα τέλη του 2006 ήταν και πάλι ελεύθεροι να συμμετέχουν σε κούρσες

3.Κνουντ Γιένσεν

Ο πρώτος θάνατος από ντόπινγκ σε Ολυμπιακούς Αγώνες. Η "θυσία" του έγινε η αφορμή για να ασχοληθεί σοβαρά με τα αναβολικά η ΔΟΕ. Ο Δανός ποδηλάτης κατέρρευσε κατά τη διάρκεια της κούρσας στη Ρώμη το 1960. Χτύπησε στο κεφάλι και μεταφέρθηκε νεκρός στο νοσοκομείο. Η νεκροψία έδειξε ότι είχε λάβει 15 χάπια αμφεταμίνης αλλά και ένα άλλο φάρμακο ονόματι Roniacol. Άλλοι δύο ποδηλάτες της Δανίας μεταφέρθηκαν ημιλιπόθυμοι στο νοσοκομείο. Ο προπονητής τους παραδέχθηκε ότι τους έδωσε αυτό το εκρηκτικό φαρμακευτικό κοκτέιλ, το οποίο βέβαια δεν απαγορευόταν εκείνη την εποχή, όπως και καμία άλλη ουσία.

Αθλητισμός και ψυχική υγεία

Ο Αθλητισμός συνεισφέρει επίσης στην Ψυχική μας υγεία. Η συμβολή του στον τομέα αυτό είναι τεράστια για τον άνθρωπο. Μπορεί να βοηθήσει άτομα που πάσχουν από κατάθλιψη, να μειώσει το άγχος.

Η ψυχική διάθεση, το στρες, η κατάθλιψη και η σωματική άσκηση

Η ψυχική διάθεση επηρεάζεται από τη σωματική άσκηση. Το γρήγορο περπάτημα τρεις φορές την εβδομάδα απομακρύνει τον κίνδυνο κατάθλιψης και αναζωογονεί το συναισθηματικό μας κόσμο. Ακόμη και σε ασθενείς που πάσχουν από κατάθλιψη, οποιαδήποτε μορφή σωματικής άσκησης, βοηθά στη μείωση της σοβαρότητας της πάθησης και στην ανάρρωση.

Η μείωση της έντασης των μυών και η αύξηση του καρδιακού ρυθμού που συνοδεύουν τη σωματική άσκηση, δημιουργούν μια γενικότερη χαλάρωση και συμβάλλουν στην εγρήγορση του οργανισμού. Αυτό μας βοηθά στο να δούμε καλύτερα τα προβλήματα που μας βασανίζουν και να βρούμε καλύτερες λύσεις.

Η εξωτερίκευση της έντασης όταν κάνουμε κάποια αθλητική δραστηριότητα, ένα είδος γυμναστικής, περπάτημα ή άλλη ρυθμική σωματική δραστηριότητα, μειώνει τον εκνευρισμό που πιθανόν να μας έχει κυριεύσει

κατά τη διάρκεια μια δύσκολης μέρας φορτωμένης με πολλές καταστάσεις που μας προκαλούν στρες. Έτσι μειώνεται ο κίνδυνος να ξεσπάσουμε νευριασμένοι πάνω σε άτομα της οικογένειάς μας, ή ακόμη πάνω σε φίλους μας.

Όταν κάποιος νιώθει καλύτερα σωματικά και πιο δυνατός, τότε νιώθει και πιο συναγωνιστικός και ότι έχει καλύτερο έλεγχο της ζωής του.

Πώς όμως η εξάσκηση του σώματος επιδρά στον εγκέφαλο για να έχει τα πολύ θετικά αυτά αποτελέσματα στην ψυχική διάθεση;

Όλοι οι τύποι άθλησης, τρέξιμο, περπάτημα, αεροβική γυμναστική, κολύμπι, βάρη και άλλα είναι αποτελεσματικά στο να μειώνουν το άγχος και την κατάθλιψη.

Τα καλύτερα αποτελέσματα επιτυγχάνονται μετά από 4 μήνες συστηματικής σωματικής άσκησης. Μετά από αυτή την αρχική φάση είναι σίγουρα καλύτερα, η συνήθεια της συστηματικής άσκησης να διατηρηθεί για όλη τη ζωή.

Ο Αθλητισμός κάτω από την επίβλεψη των ειδικών, που δεν είναι άλλοι από τους καθηγητές Φυσικής Αγωγής, μπορεί να προσφέρει πολλά στην κοινωνία. Είναι σημαντικό να απευθυνόμαστε στους ειδικούς, διαφορετικά ο αθλητισμός μπορεί να γίνει επικίνδυνος για την σωματική και ψυχική μας υγεία.

Υπάρχουν όμως περιπτώσεις που ο Αθλητισμός μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις όπως είναι τα φαινόμενα βίας, ντόπινγκ, κτλ. Πρέπει όμως σ' αυτό το σημείο να ξεχωρίσουμε τον Αθλητισμό από τον Πρωταθλητισμό. Μιλάμε για δύο τελείως διαφορετικά πράγματα. Τα φαινόμενα της βίας και του ντόπινγκ παρουσιάζονται στον υψηλό αθλητισμό, εκεί που τα οικονομικά συμφέροντα είναι κυρίαρχα, ο ανταγωνισμός τεράστιος και η νίκη πρωταρχικός σκοπός.

Δεν αναφερόμαστε σ' αυτό το πρόγραμμα στον πρωταθλητισμό αλλά στον Μαζικό Αθλητισμό με στόχο να ευαισθητοποιήσουμε όσο το δυνατόν περισσότερους ανθρώπους να συμμετάσχουν στη χαρά του αθλητισμού, να τρέξουν, να παίξουν, να γελάσουν, να χαρούν.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ

Σχολείο, σπίτι, φροντιστήριο, σπίτι, ύπνος. Η καθημερινότητα ενός παιδιού στις μέρες μας είναι πραγματικός εφιάλτης, τον οποίο επιβάλλει το σύγχρονο μοντέλο ζωής. Το παιδί από πολύ νωρίς μπαίνει στο στείο σύστημα εκπαίδευσης του άκρατου τεχνοκρατισμού και της εμπορευματοποίησης κάθε μορφής γνώσης, περνώντας σε δεύτερη μοίρα η παιδεία και η αγωγή κάθε τύπου.

Από τα πρώτα χρόνια της ζωής του ο νέος υιοθετεί το πρότυπο της καθιστικής ζωής πράγμα που δεν συνάδει με τη φύση κάθε νέου ανθρώπου με φρέσκο πνεύμα έτοιμο να δεχτεί παντός είδους επιρροές και επιδράσεις από το περιβάλλον του. Σαν επακόλουθο έρχεται η υποβάθμιση της φυσικής κατάστασης και της υγείας του νέου, καθώς η παχυσαρκία και τα προβλήματα της εξωτερικής εμφάνισης γίνονται όλο και πιο έντονα στην προεφηβεία και την εφηβεία. Ο νέος με μειωμένο το αίσθημα της αυτοπεποίθησης και του δυναμισμού ψάχνει επιβεβαίωση και διαφυγή σε τρόπους διασκέδασης που επιτάσσει το σύγχρονο καταναλωτικό πρότυπο ως μόδα.

Τα παραπάνω στο άρθρο αυτό μάλλον καθιστούν την καθημερινότητα ενός παιδιού ή εφήβου λίγο μαύρη έως πολύ μίζερη, μα είναι κάπως έτσι. Ένα φωτεινό παραθυράκι διαφυγής για ένα νέο ανάμεσα σε πολλά είναι ο αθλητισμός. Σε μικρή ηλικία ξεκινά σαν παιχνίδι, αυτό οξύνει τη δημιουργικότητά του και επακόλουθως το δημιουργικό του εγώ. Καθώς το παιδί μεγαλώνει δέχεται όλο και περισσότερες επιδράσεις στο χαρακτήρα του από τον αθλητισμό, αναπτύσσει το αίσθημα της συνεργασίας και της συλλογικότητας, ενώ παράλληλα μαθαίνει να σέβεται το συμπαίχτη του αλλά και τον αντίπαλό του. Υιοθετεί την ευγενή άμιλλα μένοντας συγκροτημένος στη χαρά της νίκης και αποδέχεται την ήττα σαν κίνητρο βελτίωσης και αυτοκριτικής.

Σιγά - σιγά ο νέος αρχίζει να αντιλαμβάνεται και να κατακτά αξίες ζωής όπως η υπομονή και η επιμονή, ο κόπος και η ανταμοιβή, η χαρά και η λύπη, καθιστώντας την κοινωνικοποίησή του πιο ομαλή. Επιπλέον, μαθαίνει να θέτει στόχους υψηλούς και να κατακτά μέρος αυτών, ενώ παράλληλα αποφεύγει με δική του κρίση τις κακές επιρροές και τις καταχρήσεις που λυμαίνονται από τους εφήβους.

Ένας αθλητής παραμένει αθλητής και εκτός του αγωνιστικού χώρου. Αυτό τον καθιστά καλύτερο άνθρωπο με σφαιρική μόρφωση και παιδεία, καλύτερο μαθητή, εργαζόμενο, φίλαθλο, έναν άνθρωπο που σέβεται τους γύρω του και πάνω απ όλα τον εαυτό του.

Η σωματική άσκηση συμβάλλει σημαντικά στην μείωση του κινδύνου εμφάνισης κατάθλιψης ή άλλων διαταραχών της διάθεσης. Οποιαδήποτε μορφή αθλητισμού, ακόμη και σε περίπτωση που κάποιος έχει κατάθλιψη, βοηθά σημαντικά στην βελτίωση της διάθεσης, την θεραπεία και την ταχεία ανάρρωση. Η καλύτερευση της φυσικής κατάστασης ενδυναμώνει την αυτοπεποίθηση και αυτοεκτίμηση του ατόμου.

Η ψυχολογία του αθλητισμού είναι ένας σχετικά καινούργιος κλάδος της αθλητικής επιστήμης που μελετά τα ψυχολογικά θεμέλια της φυσικής

δραστηριότητας και αναλύει τη συμπεριφορά των ατόμων που ασχολούνται με τον αθλητισμό. Η απόδοση στον αθλητισμό δεν εξαρτάται μόνο από την σωματική άσκηση αλλά και από την άσκηση της ψυχής και του μυαλού. Είναι πλέον αποδεκτή η άποψη ότι στο μέλλον οι διαφορές μεταξύ των κορυφαίων αθλητών που θα κρίνουν τις παγκόσμιες επιδόσεις και τα ολυμπιακά μετάλλια θα προκύπτουν από ψυχολογικούς παράγοντες.

Η καλή εικόνα του σώματος συμβάλλει στην βελτίωση της γενικότερης εικόνας του εαυτού. Δεν αναφερόμαστε βέβαια στην εικόνα που προβάλλεται με πολλαπλούς τρόπους σήμερα, την εικόνα του σώματος με τις τέλειες αναλογίες. Αντιθέτως, μιλάμε για την αίσθηση ευεξίας που προσφέρει η άσκηση και για την εικόνα ενός ζωντανού και ενεργητικού σώματος με όποιες αναλογίες.

Ο ρόλος του αθλητισμού στην παιδική και εφηβική ηλικία. Η άθληση συμβάλλει στην καλύτερη ποιότητα ζωής, ενισχύει το ανοσοποιητικό σύστημα, προλαμβάνει την παχυσαρκία, τα καρδιαγγειακά νοσήματα, καταπολεμά το άγχος και την κατάθλιψη στην ενήλικη ζωή. Επίσης επιδρά θετικά στην προσωπικότητα του παιδιού, αφού του διδάσκει την αυτοπειθαρχία, την ομαδικότητα, τον θεμιτό ανταγωνισμό και το αίσθημα της συνεργασίας. Βοηθά το παιδί να αντιμετωπίζει με τον ίδιο τρόπο την ήττα και τη νίκη, να αναγνωρίσει το προσωπικό του λάθος και να δημιουργήσει θετική εικόνα εαυτού. Ένα άλλο σημαντικό όφελος που προσφέρει η άθληση στη ζωή του παιδιού είναι ότι του δίνεται η ευκαιρία να εκτονώσει την ενεργητικότητά του από το επιβαρυνόμενο σχολικό πρόγραμμα. Αυτές οι ελάχιστες ώρες εβδομαδιαίως αποτελούν στιγμές χαλάρωσης, χαράς και διασκέδασης για το παιδί. Ταυτόχρονα, ο αθλητισμός εμπνέει στα παιδιά και στους εφήβους υγιή πρότυπα συμπεριφοράς. Πρότυπα που αγαπούν και σέβονται την προσωπικότητά τους και το σώμα τους χωρίς υπερβολές. Αυτού του είδους τα πρότυπα απομακρύνουν τα παιδιά από τις διάφορες καταχρήσεις που μαστίζουν την κοινωνία μας, όπως η κατανάλωση αλκοόλ και καπνού καθώς και άλλων ουσιών, καθώς και από την υπερβολική και άσκοπη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή και του Internet.

Ο αθλητισμός όταν χάσει την πρωταρχική του αξία, της χαράς και της ευεξίας, και μετατραπεί σε κυνήγι δόξας, πρωταθλητισμού, κοινωνικής καταξίωσης και οικονομικού κέρδους οδηγεί σε σωματική και ψυχική καταπόνηση του οργανισμού. Όταν συμβεί αυτό, το παιδί ή ο έφηβος αποκτά ένα μόνιμο άγχος επίδοσης, και απόδοσης, το οποίο συνοδεύεται και από φόβο αποτυχίας. Αυτό το χρόνιο άγχος έχει επιπτώσεις στη σωματική και στην ψυχική υγεία του παιδιού. Οι έφηβοι συχνά, για να μπορέσουν να αυξήσουν τις σωματικές του επιδόσεις και να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις των προπονητών ή των γονιών, μπορεί να χρησιμοποιήσουν κάποιες απαγορευμένες ουσίες προκειμένου να επιτύχουν τον προσδοκώμενο στόχο. Οι υψηλές προσδοκίες που έχουν οι γονείς ή οι προπονητές από το παιδί έχουν αντίκτυπο στην ψυχική υγεία του. Το παιδί ενηλικιώνεται γρήγορα, αφού δεν χαιρέται μικρές και σημαντικές στιγμές της παιδικής και εφηβικής του ηλικίας, συχνά μειώνει τις κοινωνικές του συναναστροφές, αφού ο ελεύθερος χρόνος του καταναλώνεται στις προπονήσεις, με αποτέλεσμα να μετατρέπεται σ' ένα μοναχικό παιδί, και αποκτά ένα μόνιμο άγχος επίδοσης, το οποίο θα επηρεάσει και την ενήλικη ζωή του. Εν κατακλείδι, ο ρόλος του αθλητισμού στη ζωή του παιδιού και του εφήβου είναι ιδιαίτερα σημαντικός. Προκειμένου να μη χάσει την αξία του, οι γονείς και οι προπονητές θα χρειαστεί να περιορίσουν τις προσωπικές φιλοδοξίες τους και να επιτρέψουν

στο παιδί να ξεδιπλώσει τα δικά του μοναδικά χαρίσματα. Συμβουλές για τους γονείς Να επιτρέψουν στο παιδί τους να επιλέξει το ίδιο το άθλημα που επιθυμεί, ανάλογα με τις κλίσεις και τα ενδιαφέροντά του. Να μην πιέζουν το παιδί να αποδώσει περισσότερο απ' ό,τι το ίδιο μπορεί. Να στηρίζουν το παιδί τους σε πιθανές αποτυχίες και να το επιβραβεύουν στις επιτυχίες του, χωρίς υπερβολές.

Συμπεράσματα Ερωτηματολογίου

Ηλικία 13-14

Βλέπουμε ότι τα παιδιά αυτής της ηλικίας αφιερώνουν αρκετό χρόνο σε αθλήματα και ταυτόχρονα διασκεδάζουν, κοινωνικοποιούνται και βελτιώνουν το σώμα τους. Διαπιστώνουν όμως πως τα παιδιά βρίσκονται σε άγνοια γύρω από το θέμα των αναβολικών και τις επιδράσεις που προκαλούν.

Ηλικία 15-16

Διαπιστώνουμε ότι τα παιδιά αυτής της ηλικίας έχουν πλήρη επίγνωση των αναβολικών και των επιδράσεών τους. Αφιερώνουν αρκετό χρόνο στις αθλητικές τους δραστηριότητες παράλληλα με τον ελάχιστο χρόνο τους λόγω του διαβάσματος.

Ηλικία 17-18

Τα παιδιά ηλικίας 17 με 18 έχουν πλήρη επίγνωση των επιδράσεων των αναβολικών. Αν και βρίσκονται στη τελευταία σχολική τάξη που έχει και το περισσότερο διάβασμα προσπαθούν να γυμνάζονται τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα. Αυτό μας οδηγεί στο συμπέρασμα ότι ο αθλητισμός είναι αγαπητός προς όλους κι όσο κι αν πιέζονται από το καθημερινό εξαντλητικό πρόγραμμα πάντα βρίσκουν λίγο χρόνο για τη γυμναστική.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Στα πλαίσια της ερευνητικής εργασίας με κεντρικό άξονα τον Αθλητισμό και την Ψυχολογία κατά την εφηβεία διερωτήθηκαν οι μαθητές των αθλητικών ομάδων του 1^{ου} ΓΕΛ Ζωγράφου.

Μικρό το ποσοστό (17%) των μαθητών που δεν ασχολούνται με τον Αθλητισμό, κυριότερο αίτιο αποτελεί ο περιορισμένος χρόνος.

Η συντριπτική πλειοψηφία των μαθητών αφιερώνει μεγάλο ποσοστό του χρόνου τους (περισσότερες από 3 φορές εβδομαδιαία) στο ενδιαφερόμενο άθλημα προσδίδοντάς τους μετά την άθληση ευεξία, ανακούφιση, ευχαρίστηση και ικανοποίηση.

Οι μαθητές κρίθηκαν να απαντήσουν αν η άσκηση του ενδιαφερόμενου αθλήματος τους κάνει αποδοτικούς στο σχολείο. Βάση των αποτελεσμάτων συμπεραίνουμε πως η άθληση συμβάλλει στη συγκέντρωση καθώς είναι πηγή ενέργειας. Η άθληση βοηθά επίσης στη διατήρηση καλής ψυχολογίας με αποτέλεσμα οι μαθητές να αποδίδουν καλύτερα στις σχολικές απαιτήσεις.

Ωστόσο, ένα μικρό ποσοστό (31%) των μαθητών απαντούν πως οι αθλητικές

προπονήσεις είναι εξαντλητικές και αποσπούν την προσοχή από τα μαθητικά καθήκοντα.

Οι νέοι επιδιώκουν να ασχοληθούν με τον αθλητισμό έχοντας ως κίνητρο την εξωτερική εμφάνιση, την τόνωση της αυτοπεποίθησης, τη δημιουργική απασχόληση του ελεύθερου χρόνου και την απόκτηση υγιεινού τρόπου ζωής. Κύρια ώθηση είναι οι φίλοι και το οικογενειακό περιβάλλον. Μία αξιόλογη παρατήρηση είναι πως το σχολείο δεν επιδρά ως κίνητρο του μαθητή ώστε να ξεκινήσει κάποιο άθλημα καθώς αντιμετωπίζεται ως εφιαλτήριο του ατόμου στις εξετασιοκεντρικές απαιτήσεις.

Το 23% των μαθητών έχουν σκεφτεί να παρατήσουν το άθλημά τους εξαιτίας κάποιου ατόμου και της έλλειψης ελεύθερου χρόνου. Αντίθετα οι περισσότεροι συνεχίζουν ανεπηρέαστοι την άθλησή τους.

Το 92% των μαθητών εντάσσονται στα ομαδικά παιχνίδια. Αιτιολογώντας το ποσοστό αυτό μπορούμε να υποστηρίξουμε πως η συνεργασία, το ομαδικό πνεύμα, η κοινωνικότητα και η εκπλήρωση της ανάγκης του ανήκειν αποτελούν τα κυριότερα σημεία αναφοράς.

Βιβλιογραφία

1. Σχολικό βιβλίο Βιολογίας Α' Λυκείου
2. Τηλεοπτική εκπομπή «όλα για την υγεία μας» στο mega
3. <http://www.sportpsychologist.gr>
4. <http://www.stivoz.com>
5. <http://www.care.gr>
6. Βικιπαίδεια: Αθλητισμός
<http://www.apollonrunnersclub.gr>

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
Α' ΛΥΚΕΙΟΥ 2013-2014

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΚΡΙΣΗ

ΘΙΤΟΚΕΙΑ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

Η ΟΜΑΔΑ ΜΑΣ:

- ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΜΑΡΙΟΣ
- ΜΑΛΛΙΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ- ΓΑΒΡΙΕΛΑ
- ΤΣΕΡΡΙ ΚΩΣΤΑΣ

ΕΠΑΘΛΑ-ΠΛΗΡΩΜΗ ΑΘΛΗΤΩΝ

Υπάρχει και εκείνος ο αθλητισμός που οι πολίτες προσλαμβάνουν ως θέαμα. Ως θεατές είτε από το σπίτι είτε από τις εξέδρες ενός γηπέδου. Ο αθλητισμός-θέαμα ενσωματώνει σημαντικές, διαχρονικές δραματικές κοινωνικές λειτουργίες και σε ορισμένες περιπτώσεις είναι το πιο χαρακτηριστικό, «ζωντανό» λαϊκό δρώμενο. Παράλληλα, όμως, ο αθλητισμός-θέαμα λειτουργεί σύμφωνα με τα πρότυπα της παγκόσμιας βιομηχανίας θεάματος, έχει σκοπό του το κέρδος, παράγει και αναπαράγει ηγεμονικά καπιταλιστικά, εθνικιστικά και σεξιστικά πρότυπα και συντηρεί ένα σύστημα εργασιακών σχέσεων που ορίζεται από την παραγωγή μιας ιδιότυπης «αθλητικής υπεραξίας» στην οποία μετέχει ένα διεθνώς διαρθρωμένο κρατικό και ιδιωτικό σύστημα ανάδειξης και εκμετάλλευσης αθλητικού ταλέντου.

Η οικονομική κρίση και η κατάργηση της αυτοτελούς φορολόγησης των αθλητών μπορεί να αποδειχθούν βόμβα στα θεμέλια του- κρατικοδίαιτου και μη- ελληνικού επαγγελματικού αθλητισμού. Με δεδομένη την περιστολή των κρατικών δαπανών και με αυξανόμενη την αδυναμία του ιδιωτικού τομέα να μετακινήσει κεφάλαια σε μη παραγωγικές επί δεκαετίες έμαθε να ζει με δανεικά.

Τρεις είναι οι κύριες πηγές χρηματοδότησης του επαγγελματικού αθλητισμού σε όλον τον κόσμο: οι εισπράξεις από τα εισιτήρια, τα τηλεοπτικά δικαιώματα και οι εμπορικές συμφωνίες. Στην Ελλάδα υπάρχει και μια τέταρτη: οι κρατικές χορηγίες.

1.Εισιτήρια: Η οικονομική κρίση και η αύξηση της ανεργίας, κυρίως στο κομμάτι της νεολαίας, αναμένεται να κρατήσουν περισσότερους φιλάθλους μακριά από τα γήπεδα.

2.Τηλεοπτικά δικαιώματα: Πρόβλημα τηλεοπτικών δικαιωμάτων ενδεχομένως θα ανακύψει αν αποχωρήσουν τα «ελεύθερα» κανάλια από το ποδόσφαιρο.

3. Εμπορικές συμφωνίες: Υπό τις υπάρχουσες οικονομικές συνθήκες μόνο χειρότερα μπορούν να πάνε οι εμπορικές συμφωνίες των συλλόγων με διάφορες εταιρείες οι οποίες (πληρώνουν για να) διαφημίζονται στον αθλητικό χώρο. Συμβόλαιο που λήγει δύσκολα ανανεώνεται. Από τις αποστάσεις που θα πάρει ο ιδιωτικός τομέας από τον επαγγελματικό αθλητισμό θα πληγούν κυρίως οι μικρές ομάδες και τα (πρωτ)αθλήματα που δεν έχουν τηλεοπτική στέγη.

4. Κρατικές χορηγίες: Τα χρήματα από τον ΟΠΑΠ και άλλους φορείς και εταιρείες του Δημοσίου που παρέχονταν με τη σέσουλα τα προηγούμενα χρόνια- ως χορηγία-διαφήμιση σε αθλητικές ομάδες- θα συνεχίσουν να

δίνονται, αλλά με μέτρο, ενδεχομένως και... σταγονόμετρο. (εφημερίδα το βήμα)

Οι ομάδες υποφέρουν οικονομικά. Οι παίκτες μοιάζουν με κινητές διαφημιστικές πινακίδες, εξαιτίας των πολλών διαφημίσεων, που φέρουν οι στολές τους. (εφημερίδα Κοζάνης θάρρος)

Τα τελευταία τριάντα περίπου χρόνια, από τότε που στην πατρίδα μας ξεκίνησε ο

διαχωρισμός του επαγγελματικού από τον ερασιτεχνικό αθλητισμό, ξεπήδησαν οι πρώτες μεγάλες επιτυχίες τόσο σε ομαδικό όσο και σε ατομικό επίπεδο.

Είχαμε μετάλλια κάθε χρώματος σε Πανερωπαϊκά και Παγκόσμια πρωταθλήματα αλλά και σε Ολυμπιακούς αγώνες. Ήταν τότε που ξαφνικά οι Βαλκανικοί και Μεσογειακοί αγώνες έπαψαν να αποτελούν κίνητρο για μεγάλους αθλητές, για την τηλεόραση και για την ίδια την πολιτεία. Η φήμη και η αξιοσύνη των αθλητών μας ξεπερνούσε τα στενά πλέον σύνορα της πατρίδας μας.

Μέσα από τις αμέτρητες αθλητικές εφημερίδες και περιοδικά ίδιου περιεχομένου που ξεπηδούσαν καθημερινά, αλλά και μέσα από τον ηλεκτρονικό τύπο, οι Έλληνες σε κάθε γωνιά του τόπου μας αλλά και στην ομογένεια, μάθαιναν για τα ανδραγαθήματα και τις μεγάλες επιτυχίες Ελλήνων αλλά και Ελληνοποιημένων αθλητών(το σχόλιο δεν κρύβει κανενός είδους ρατσιστικό υπονοούμενο) ξεκίνησαν να ασχολούνται με στατιστικά στοιχεία, με τα οικονομικά μεγέθη των ομάδων, με τα παχυλά συμβόλαια των επαγγελματιών αθλητών αλλά και προπονητών. Άρχισαν στα στάδια αλλά και μέσα από την τηλεόραση να προβάλλονται αθλητικοί μάντζερ, σύμβουλοι και ειδικοί κάθε συνομοταξίας.

Η τηλεόραση και οι χορηγοί κάθε είδους, έπαιξαν πρωταρχικό ρόλο και καθοδηγούσαν με μαεστρία τις εξελίξεις στον αθλητισμό.

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Ο αθλητισμός είναι ένα πολυλειτουργικό κοινωνικό φαινόμενο. Αφορά ένα πολυπληθές κομμάτι της κοινωνίας που ασχολείται με τις διάφορες πλευρές

του, ενώ ταυτόχρονα βρίσκεται σε άμεση αλληλεπίδραση και αλληλεξάρτηση με τις κοινωνικές εξελίξεις και τα πρότυπα που διαμορφώνονται σε κάθε

εποχή. Έτσι, και στον τομέα του αθλητισμού η νεοφιλελεύθερη ηγεμονία έχει

αφήσει τα ίχνη της, όχι μόνο ενισχύοντας την εμπορευματοποίηση και υποβαθμίζοντας την αξία του ερασιτεχνικού και του μαζικού αθλητισμού, αλλά και προωθώντας μια σειρά από ρυθμίσεις που θα μπορούσε κανείς να αποκαλέσει ακόμη και προπομπό των ευρύτερων αλλαγών που επιφυλάσσουν οι σημερινές κυρίαρχες δυνάμεις

Εφαρμόστηκε η ιδιωτικοποίηση δημόσιων αθλητικών χώρων, η εκχώρηση αρμοδιοτήτων σε ιδιωτικά συμφέροντα και πρωτοεμφανίστηκαν μορφές σύμπραξης του δημόσιου με τον ιδιωτικό τομέα

Καταλήφθηκαν ελεύθεροι χώροι για επιχειρηματικές δραστηριότητες και εμπορικές χρήσεις. Με πρόσχημα τον αθλητισμό καταστρατηγήθηκαν ρυθμιστικά σχέδια, πολεοδομικά πλαίσια και κανόνες και υποβαθμίστηκαν οι περιβαλλοντικές συνθήκες σε μεγάλα αστικά κέντρα καθώς και οι πραγματικές ανάγκες των πολιτών. (www.syn.gr)

Ο Αθλητισμός στην Ελλάδα γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη την δεκαετία του 80 σαν επακόλουθο τόσο της δημιουργίας υποδομών, όσο και προγραμμάτων εκκλαϊκευσης του αθλητισμού που έφεραν μεγάλους και μικρούς στα γήπεδα. Για παράδειγμα θυμάμαι στην εποχή τη δική μου, δεκαετία του 70', κολυμπάγαμε όλοι στο κολυμβητήριο του Ζαπτείου, ενώ σε όλη την χώρα υπήρχαν 2-3 κολυμβητήρια. Σήμερα στην πατρίδα μας υπάρχουν πάνω από 200 κολυμβητήρια. Αντίστοιχα βέβαια λειτούργησαν εκατοντάδες γυμναστήρια και γήπεδα.

Το μοντέλο λειτουργίας των αθλητικών εγκαταστάσεων είναι λίγο πολύ γνωστό. Το κράτος χρηματοδοτεί τη λειτουργία τους και δίνει με τον τρόπο αυτό σημαντική ώθηση στον αθλητισμό, με λογικό επακόλουθο τις επιτυχίες των αθλητών και των ομάδων μας. Το μοντέλο αυτό ωστόσο, σήμερα αρχίζει να ξεπερνιέται καθώς έρχεται να το αμφισβητήσει αυτό που ονομάζουμε Παγκόσμια (και όχι μόνο Ελληνική) οικονομική κρίση.

Παράλληλα με τη δημιουργία των αθλητικών υποδομών είδαμε την έκρηξη στην δημιουργία νέων σωματείων. Με ελάχιστες προϋποθέσεις ο καθένας μπορούσε να κάνει δική του ομάδα. Υπάρχουν σήμερα στον χώρο του υγρού στίβου χωρίς υπερβολή κολυμβητήρια με 8 διαδρομές και 9 σωματεία. Η χρηματοδότηση των σωματείων σε ένα βαθμό γινόταν και αυτή από το κράτος που χρηματοδοτεί εξολοκλήρου και τις Αθλητικές Ομοσπονδίες. Το σύστημα έχει βαρύνει και πλέον γίνεται δυσβάσταχτο.

Ο ελληνικός αθλητισμός από πάντα ήταν κρατικοδίαιτος. Και οι ομοσπονδίες και τα σωματεία, αυτά που χαρακτηρίζονται από την εκάστοτε πολιτική ηγεσία του αθλητισμού ως «κύτταρο του ελληνικού αθλητισμού», βασίστηκαν, οργανώθηκαν και λειτούργησαν μέσω των κρατικών επιχορηγήσεων.

Μοιραία, δίχως επιχειρηματικό, αλλά και ηθικό κίνητρο, αδιαφόρησαν για τη δημιουργία υποδομών και δεν καλλιέργησαν σε βάθος τ' αθλήματα. Το πληρώνουν τώρα. Την ώρα της ατέρμονης οικονομικής κρίσης. Υπάρχει ένα μεγάλο ζήτημα στον ελληνικό αθλητισμό.

Οι επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης είναι σήμερα περισσότερο από κάθε άλλη φορά εμφανείς και στο πολύπαθο χώρο του αθλητισμού. Μεγάλα

αθλητικά σωματεία έχουν διακόψει τις δραστηριότητες, αθλητικοί χώροι παραμένουν εκτός λειτουργίας, αθλητές και προπονητές έχουν φύγει εκτός επικράτειας και το σημαντικότερο η προσέλευση των θεατών είναι η μικρότερη βάση στοιχείων από κάθε άλλη φορά.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Η λέξη αθλητισμός προέρχεται ετυμολογικά από τη λέξη "άθλος", που σημαίνει αγώνας, πάλη, εντατική προσπάθεια.

Με τον όρο αθλητισμό εννοούμε την καταβολή προσπάθειας που στοχεύει στη σωματική άσκηση και ταυτόχρονα στην καλλιέργεια της ψυχοπνευματικής υπόστασης του ατόμου, μέσα στα πλαίσια κοινά αποδεκτών κανόνων και συνθήκες άμιλλας.

Στην αντίληψή μας, ο αθλητισμός διακρίνεται σε δύο κατηγορίες προσωπικών και κοινωνικών εμπειριών.

Από τη μια πλευρά είναι ο αθλητισμός, η φυσική άσκηση των πολλών, η ενεργητική ενασχόληση με αγωνίσματα και αθλήματα. Αυτό το θεωρούμε κοινωνικό δικαίωμα. Δικαίωμα όλου του λαού, κάθε πολίτη, να έχει ίσες ευκαιρίες για συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες και μάλιστα χωρίς διακρίσεις με βάση το φύλο, το χρώμα, την εθνική καταγωγή, τις θρησκευτικές πεποιθήσεις, την οικονομική κατάσταση κλπ. Αυτός ο αθλητισμός πρέπει να αναπτύσσεται εκεί που βρίσκονται οι άνθρωποι και ιδίως οι νέοι. Δηλαδή, στην εκπαίδευση, στη γειτονιά, στο στρατό και στον τόπο εργασίας. Επομένως, κεντρικό στοιχείο για την ανάπτυξη αυτού του αθλητισμού είναι η στήριξη των τριών πυλώνων του αθλητισμού για όλους ή ερασιτεχνικού αθλητισμού: φυσική αγωγή και αθλητισμός στην εκπαίδευση, δράσεις των φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης για αθλούμενους πολίτες και σωματειακός αγωνιστικός αθλητισμός.

Αναμφισβήτητα ο αθλητισμός, ως θεσμός αποβλέπει σε ανώτερους σκοπούς αγωγής και παιδείας και αποτελεί έναν τρόπο έκφρασης της ανθρώπινης σωματικής και πνευματικής ομορφιάς. Οι αρχαίοι Έλληνες είχαν συλλάβει ακέραια το νόημά του και είχαν σαν αρχή στην καθημερινή τους ζωή το περίφημο "Νους υγιής εν σώματι υγιή", το οποίο πετύχαιναν μέσα από τον αθλητισμό και σήμερα ο αθλητισμός γοητεύει ένα πλήθος ανθρώπων και αποτελεί αγαπητό θέαμα. Όμως, αρκετές φορές γίνεται αντικείμενο εκμετάλλευσης από πολλούς, τόσο από οικονομική σκοπιά, όσο και πολιτική. Δεν έχει την παλιά του αίγλη, έχει εμπορικοποιηθεί, όπως και άλλες αξίες της ζωής, πράγμα που αποδεικνύει το υλιστικό πνεύμα της εποχής μας, τη βαθιά κρίση που αθόρυβα διαβρώνει την κοινωνία μας.

Παρά την παγκόσμια αποδοχή των στοιχείων που συνιστούν το αθλητικό ιδεώδες, εκδηλώνονται φαινόμενα εκφυλισμού, τα οποία ανάγονται στο γενικότερο αλλοτριωτικό χαρακτήρα της εποχής μας. Ο σύγχρονος αθλητισμός δεν εκφράζει το Ολυμπιακό πνεύμα, γιατί:

Εμπορευματοποίηση, επαγγελματισμός: Μετατράπηκε σε εμπόρευμα, που υπόκειται στο νόμο "της προσφοράς και της ζήτησης". Αυτό φαίνεται σ' όλα τα επίπεδα. Οι αθλητές δε συναγωνίζονται, δεν αγωνίζονται για τον αγώνα, το στεφάνι, το μέταλλο, αλλά για τα χρήματα. Σκοπός τους είναι η απόκτηση χρημάτων, η ικανοποίηση προσωπικών τους φιλοδοξιών και η αύξηση της διασημότητάς τους. Φτάνουν να εμπορεύονται τον εαυτό τους, να μετατρέπονται σ' αντικείμενα αγοραπωλησίας με τον πιο στεννό τρόπο. Επικρατεί αθέμιτος ανταγωνισμός για πρωταθλητισμό με εξαγορές αθλητών ή αγοραπωλησίες συλλόγων. Γίνονται δωροδοκίες αθλητών, ομάδων, διαιτητών για προκατασκευασμένα αποτελέσματα.

Αυτό που ενδιαφέρει είναι η νίκη με θεμιτά και αθέμιτα μέσα - που θα φέρει το κέρδος. Γι' αυτό οι αθλητές εφαρμόζουν το "ντοπάρισμα", χρησιμοποιούν αναβολικές ουσίες, που διεγείρουν τον οργανισμό, δημιουργούν πλασματικές επιδόσεις, εξαφανίζουν την άμιλλα, πράγμα που καταρρακώνει την έννοια της αξιοπρέπειας του αθλητή και του φιλάθλου.

Ο αθλητικός τύπος καλλιεργεί την χυδαιολογία, το φανατισμό, τη βία. Κατασκευάζει αθλητές -βεντέτες, ινδάλματα λαϊκής κατανάλωσης, αλλά αμφίβολης ποιότητας και ταυτίζει τον αθλητισμό με τον πρωταθλητισμό. Ανοίγει καθημερινά πόλεμο δηλώσεων και γίνεται πεδίο ανταλλαγής βωμολοχιών.

Κατασκευάζει αθλητές - είδωλα, που γίνονται οι ζωντανοί ήρωες των νέων. Αυτό δημιουργεί οπαδούς χούλιγκανς, που συχνά προκαλούν επεισόδια στους αγώνες και κυριαρχεί το μίσος, η εχθρότητα ανάμεσα στους φιλάθλους. Μετατρέπεται ο φιλάθλος σε φανατισμένο οπαδό και το άθλημα σε θέαμα, στο οποίο δεν επιβραβεύεται η καταβολή της προσπάθειας και η συμμετοχή, αλλά μόνο οι πρώτοι και οι νικητές.

Επομένως ο αθλητισμός σήμερα δεν εκφράζει το αθλητικό ιδεώδες "καλός και αγαθός", δε δίνει στους νέους σωστά πρότυπα, αλλά διαφθείρει συνειδήσεις, οδηγεί στην ηθική αποχαλίνωση εκτροχιάζοντας τη συνείδησή τους. Εκμεταλλεύεται την ανάγκη ταύτισης τους με κοινά αποδεκτά πρόσωπα, που τους κατασκευάζει μέσω του τύπου.

Επίσης το ολυμπιακό ιδεώδες εκφυλίστηκε σήμερα. Παλιότερα, οι ολυμπιακοί αγώνες συντελούσαν στον παραμερισμό των διαφορών, στην ανάπτυξη κοινής εθνικής συνείδησης, στην κήρυξη ανακωχής. Σήμερα η ολυμπιακή ιδέα βιάζεται και εκφυλίζεται. Επειδή για την ανάληψη των ολυμπιακών αγώνων χρειάζεται κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή, οι αγώνες αναλαμβάνονται από χώρες οικονομικά ανθηρές, οι οποίες τους μονοπωλούν, υπηρετώντας μέσα απ' αυτούς τα συμφέροντα και τις επιδιώξεις τους. Αντί να αμβλύνουν τις διαφορές των λαών, τις οξύνουν.

Αίτια

Το καταναλωτικό πνεύμα, ενισχυμένο από τη διαφήμιση έχει εισβάλλει στο χώρο του αθλητισμού, μετατρέποντάς τον σε πηγή πλουτισμού: μια ολόκληρη αθλητική βιομηχανία εξαρτάται από την προβολή του αθλητισμού, κυρίως από τα Μ.Μ.Ε., την ακροαματικότητα των ολυμπιακών αγώνων εκμεταλλεύονται οι ισχυρές χώρες και οι μεγάλες βιομηχανίες για να προωθήσουν τα προϊόντα τους και να προβάλλουν τη δύναμή τους.

Μέσω του αθλητισμού εξυπηρετούνται πολιτικές σκοπιμότητες. Σε ανελεύθερα καθεστώτα με την υπέρμετρη προβολή του αθλητισμού πετυχαίνεται ο αποπροσανατολισμός της νεολαίας από τα ουσιαστικά προβλήματα και η διοχέτευση του δυναμισμού της σ' αυτό και όχι στους κοινωνικούς αγώνες. Για παράδειγμα, ο Χίτλερ χρησιμοποίησε τους

ολυμπιακούς αγώνες για να διαφημίσει το καθεστώς του και να προπαγανδίσει τις φυλετικές του θεωρίες. Εξάλλου, ο αθλητισμός χρησιμοποιήθηκε ως δικλείδα ασφαλείας για να εκτονώνεται η λαϊκή δυσαρέσκεια και ν' αποπροσανατολίζονται οι πολίτες απ' τα πραγματικά τους προβλήματα. Έτσι χρησιμοποίησε και το δικτατορικό καθεστώς το ποδόσφαιρο στην πρόσφατη ελληνική ιστορία. Από την άλλη πλευρά, με το μπουκοτάζ διεθνών αθλητικών εκδηλώσεων αποδείχτηκε και μια άλλη πλευρά του αθλητισμού: χρησιμοποιείται ως μέσο άσκησης εξωτερικής πολιτικής, υποβιβάζεται σε όπλο αλλότριων σκοπιμοτήτων.

Η έλλειψη παιδείας και ιδιαίτερα αθλητικής, η απουσία ιδανικών και η έκπτωση των ηθών έχει επιπτώσεις και στον αθλητισμό.

Η μετατροπή του αθλητισμού σε διέξοδο για εκτόνωση από τα πολλά και ποικίλα προβλήματα της ζωής.

Υπάρχουν και καθαρά ψυχολογικά αίτια, όπως ο εγωισμός, η ματαιοδοξία, η τάση για ανάδειξη, η απληστία και η φιλοδοξία που ενισχύουν τον εκφυλισμό.

Λύσεις

Η παιδεία και ιδιαίτερα η ανθρωπιστική, η πνευματική καλλιέργεια, η εμμονή στην άμιλλα.

Η εξυγίανση των αθλητικών συλλόγων, χώρων, ομοσπονδιών και η αποστασιοποίηση του αθλητισμού από πολιτικά ή οικονομικά συμφέροντα, δηλ. να πάψει να είναι αντικείμενο συναλλαγών και κερδοσκοπίας. Με τη στάση τους ως αθλητές - συναγωνιστές μπορούν να περάσουν μηνύματα συναδέλφωσης και αγάπης, να δείξουν ότι αυτό που μετρά δεν είναι μόνο η νίκη, αλλά κυρίως ο αγώνας για τη νίκη.

Η έλλειψη εμπρηστικών ή υπονομευτικών δημοσιευμάτων, που εξάπτουν το φανατισμό των χούλιγκαν και υποβιβάζουν το νόημα του αθλητισμού.

Ο εκσυγχρονισμός της αθλητικής νομοθεσίας, η ισότιμη και αυστηρή επιβολή ποινών στους αθλητές που χρησιμοποιούν απαγορευμένες χημικές ουσίες. αντικατάσταση των βραβείων από χρηματικά σε συμβολικά.

Πρέπει να καλλιεργηθεί η ιδέα του ολυμπισμού σ' όλους τους ανθρώπους, γιατί ο αθλητισμός φέρνει σ' επαφή λαούς με διαφορετική κουλτούρα, ιδεολογία και αξίες. Οι Ολυμπιακοί αγώνες να μη χρησιμοποιούνται από πολυεθνικές εταιρείες, να σταθούν μακριά από πολυδάπανες αθλητικές διοργανώσεις, τη χλιδή και την ενοικίαση της ολυμπιακής φλόγας απ' τον πλειοδότη.

Το Ολυμπιακό ιδεώδες ν' αποκτήσει ξανά τη γνησιότητά του. Ν' αποδευμευτεί από τα συμφέροντα, να σταματούν οι πόλεμοι κατά τη διάρκεια διεξαγωγής των αγώνων, δίνοντας την ευκαιρία σε χώρες που βρίσκονται σ' εμπόλεμη κατάσταση να επανεξετάσουν τις σχέσεις τους.

Σε συνδυασμό με τις πραγματικές ανάγκες αλλά και δυνατότητες, μπορούμε να δώσουμε το έναυσμα για μια νέα και υγιή αρχή και να καθοδηγήσουμε τη νεολαία σωστά. Μέριμνα όλων που συμμετέχουν στο αθλητικό γίγνεσθαι ας είναι να ξαναγεμίσουν τα γήπεδα με νέα παιδιά απεξαρτημένα από κάθε μορφής οικονομικών κινήτρων, απελευθερωμένα από το άγχος του πρωταθλητισμού(που δεν ευθύνεται σίγουρα για όλα τα δεινά) με μοναδικό στόχο τη σωματική άσκηση, τη διατήρηση και βελτίωση της υγείας και

την κοινωνικοποίηση. Ας προσπαθήσουν όλοι να αποδείξουν στην πολιτεία με τη μαζικότητα ότι ο αθλητισμός αποτελεί ύψιστο κοινωνικό αγαθό και δικαίωμα. Η προσπάθειά της να είναι στην κατεύθυνση της συντήρησης των αθλητικών υποδομών χωρίς κάθε φορά να πλημμυρίζουμε με αριθμούς και κόστη, χωρίς να περιμένει ανταποδοτικά οφέλη από τη μεγάλη παρουσία αθλούμενων στις εγκαταστάσεις. Ας γεμίσουν πάλι τα ερασιτεχνικά σωματεία με παιδιά και ας ξεφύγουμε όλοι από τον αυτοσκοπό του οικονομικού κέρδους μέσα από την άθληση. Ας γίνει προσπάθεια να πείσουμε την Ελληνική οικογένεια, ότι οι χώροι άθλησης αποτελούν σήμερα ίσως τη μοναδική πύλη διαφυγής από τα μεγάλα προβλήματα που ταλανίζουν την κοινωνία μας.

Καιρός είναι να επιστρέψουμε με νέες ιδέες και απόψεις στις ρίζες μας, εκεί που ξεπήδησαν μεγάλοι αθλητές χωρίς πρόσκαιρα και εφήμερα δεκανίκια. Σε χώρους που θα παρέχουν ασφάλεια στους αθλούμενους μέσα από ερασιτεχνικά σωματεία ανοικτά στην κοινωνία. (www.evioportal.gr)

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Από τα αποτελέσματα παρατηρούμε το μεγάλο ποσοστό όσο αφορά το ενδιαφέρον που δείχνουν οι μαθητές για τον χώρο του αθλητισμού. Το μεγαλύτερο μέρος των ερωτηθέντων απάντησε καταφατικά για το αν τους προσεγγίζει ευχάριστα η άθληση, ενώ ταυτόχρονα πολλοί είναι και αυτοί που αυτή την διάθεσή τους την κάνουν πράξη, παίρνοντας μέρος σε αθλήματα.

Παρά την οικονομική κρίση, από την οποία υποφέρει η χώρα μας τα τελευταία χρόνια, εντύπωση μας κάνει το γεγονός ότι οι περισσότεροι μαθητές συμμετέχουν στα αθλήματα που επιθυμούν, χωρίς να επηρεάζονται από τα οικονομικά προβλήματα της οικογένειάς τους. Παρόλα αυτά, αν και μικρό, υπάρχει ποσοστό, το οποίο εξαιτίας οικονομικών δυσκολιών κρατά μια απόσταση από τον χώρο του αθλητισμού. Επιπλέον, διακρίνουμε και πολλές περιπτώσεις που πολλοί μαθητές αδιαφορούν για το χρηματικό ποσοστό που απαιτείται για την συμμετοχή τους στο συγκεκριμένο άθλημα.

Λίγοι είναι οι μαθητές που υποστηρίζουν πως έχουν τη ίδια ποιότητα άθλησης σε σχέση με τα παλαιότερα χρόνια. Οι περισσότεροι, όμως, διαφωνούν και κάνουν λόγω κυρίως για την αλλαγή στις αθλητικές εγκαταστάσεις. Ελάχιστοι είναι τα άτομα που πληρώνονται παράλληλα με τη συμμετοχή τους σε κάποιο άθλημα, αφού η πλειονότητα δεν δέχεται κάποιο χρηματικό ποσό σε επαγγελματικό επίπεδο.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει, επίσης, η θετική αντιμετώπιση των γονέων για το χώρο του αθλητισμού. Οι γονείς είναι πλέον θετικοί, ωθούν τα παιδιά στην άθληση και μηδανινό ήταν το ποσοστό το οποίο είτε αδιαφορεί είτε είναι αρνητικό.

Οι μαθητές γυμνάζονται ελάχιστο στο σχολείο, αφού οι ώρες άθλησής τους κυμαίνονται από 2-3 ώρες εβδομαδιαίως. Ακόμα, εκφράζουν την δυσαρέσκεια τους όσο αφορά τις αθλητικές εγκαταστάσεις του σχολείου τους.

Τα περισσότερα παιδιά γυμνάζονται κυρίως σε οργανωμένους συλλόγους. ωστόσο, αρκετά είναι και αυτά που επισκέπτονται ιδιωτικό γυμναστήριο και προγράμματα του δήμου, ενώ μερικά προτιμούν να αθλούνται μόνα τους. Ευχάριστο είναι το γεγονός ότι, παρά το βεβαρημένο πρόγραμμά τους, πάντα βρίσκουν χρόνο να γυμνάζονται εκτός σχολείου. Το κύριο τροχοπέδι που περιορίζει το χρόνο άθλησής τους είναι κυρίως το διάβασμα που απαιτείται ημερησίως για τα σχολεία, καθώς και ελάχιστες φορές οικονομικοί λόγοι.

Βασικό κίνητρο της ενασχόλησης των μαθητών με τον αθλητισμό είναι λόγοι υγείας και ψυχαγωγίας. Άτομα που αποβλέπουν στον επαγγελματικό αθλητισμό προβάλουν κυρίως λόγους, όπως είναι η απόκτηση χρημάτων και ένα ένδοξο επαγγελματικό μέλλον. Τέλος, οι μαθητές συμμετέχοντας σε κάποιο άθλημα, αδιαφορούν για θέματα εκπαίδευσης, ενώ φαίνεται πως δεν τους είναι απαραίτητο προκειμένου να δημιουργήσουν παρέες.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

Από τις συνεντεύξεις που μου έδωσαν οι συμμαθητές μου γίνεται φανερό πλέον πως τα νέα παιδιά έχουν αντιληφθεί αισθητά τις αλλαγές στο χώρο του αθλητισμού. Μεγάλη είναι η απογοήτευσή τους για τις αθλητικές εγκαταστάσεις που καλούνται καθημερινά να κάνουν προπόνηση, ενώ το θυμό τους εκφράζουν απέναντι στην κυβέρνηση που δεν δείχνει ενδιαφέρον για μια πιο ποιοτική άθληση. Οι ανερχόμενοι αυτοί επαγγελματίες αθλητές αναφέρουν πως οι οικονομικοί λόγοι και η υποστήριξη από το οικογενειακό περιβάλλον ήταν οι κύριοι λόγοι που ασχολήθηκαν με συγκεκριμένο άθλημα. Ωστόσο τονίζουν πως παλαιότερα είχαν κάνει απόπειρες και σε άλλα αθλήματα, τα οποία, όμως, τελικά δεν προτίμησαν. Ακόμα, σημαντικό είναι ότι η απόδοση των αθλητών μας δεν επηρεάζεται από οικονομικά προβλήματα και από τις δύσκολες συνθήκες που περνά η χώρα μας. Τέλος, εντύπωση μας κάνει το γεγονός ότι δεν παίρνουν κάποια χρηματική αμοιβή σε αντίθεση με προηγούμενα χρόνια.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΒΙΑ

Η ΒΙΑ ΕΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΚΤΟΣ ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Βία ονομάζουμε τη χρησιμοποίηση σωματικής ή υλικής δύναμης ή ψυχολογικής πίεσης από κάποιο άτομο ή ομάδα για την επιβολή θέλησης ή για καταναγκασμό. Βία είναι η στέρηση της ελευθερίας του άλλου. Η βία εκδηλώνεται με πολλές μορφές (ατομική–ομαδική, νόμιμη–παράνομη, επιθετική–αμυντική, σωματική–ψυχολογική). Απώτερος σκοπός της βίας είναι η επιβολή. Η χειρότερη μορφή ομαδικής βίας είναι ο πόλεμος.

Η βία είναι φαινόμενο που παρατηρείται σε όλες σχεδόν τις ιστορικές περιόδους. Στις μέρες μας όμως το παθογενές αυτό φαινόμενο παρατηρείται σε ιδιαίτερη έξαρση.

ΜΟΡΦΕΣ ΒΙΑΣ

- Ατομική.
- Ομαδική.
- Σωματική: είναι η καταδυνάστευση του ανθρώπου (όταν με σωματικές ποινές και τιμωρίες επιδιώκουμε τη συμμόρφωση των άλλων προς τις απαιτήσεις μας).
- Ψυχολογική: είναι όταν επιδιώκουμε, με την απειλή κακού, το οποίο προκαλεί φόβο στον απειλούμενο, να τον εξαναγκάσουμε να δεχτεί τις απόψεις μας.
- Οικονομική.
- Κοινωνική: εγκλήματα, ληστείες, απαγωγές.
- Επαναστατική: προκαλείται ως αντι-βία στη βία του κράτους.
- Ανώτερη: είναι κάθε τυχαίο γεγονός, το οποίο ο άνθρωπος δεν μπορεί να προβλέψει ή να προλάβει.
- Εγκληματικότητα, σαν μορφή βίας: είναι ο φόνος, η ληστεία κλπ.
- Πολιτική βία: δολοφονίες πολιτικών αντιπάλων, οξύτατοι διαξιφισμοί πολιτικών στη βουλή.
- Διεθνής τρομοκρατία: αεροπειρατείες, βομβιστικές ενέργειες κ.τ.λ.
- Οικογενειακή βία: επιβολή με βία στα παιδιά, όπως ξυλοδαρμοί, τιμωρίες κ.τ.λ.
- Βία στα γήπεδα (χουλιγκανισμός).

ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΒΙΑΣ

Οικονομικά

Ο χαρακτήρας της σύγχρονης κοινωνίας ωθεί τον άνθρωπο στον υλικό ευδαιμονισμό.

Η καταναλωτική κοινωνία, με τη διαφήμιση και τα Μ.Μ.Ε., ερεθίζει τις επιθυμίες του. Επικρατεί η τάση για εύκολο πλουτισμό (αυτοκίνητα, μηχανές, ταξίδια, διασκεδάσεις), με οποιοδήποτε μέσο, θεμιτό ή αθέμιτο (εμπόριο ναρκωτικών, λαθρεμπόριο, ληστείες).

Η ανεργία, η φτώχεια και το επαγγελματικό άγχος κάνουν τα άτομα να ξεχνούν την ανθρωπιά τους και να αντιδρούν βίαια για να πετύχουν τους στόχους τους. Οι εξαντλητικές συνθήκες και τρόποι εργασίας (μηχανοποίηση, αυτοματισμός, εξειδίκευση) οδηγούν στη συναισθηματική φόρτιση και απομόνωση του ατόμου.

Έτσι, αποτελούν σημαντικούς παράγοντες που ωθούν το σύγχρονο άνθρωπο στη βία και την εγκληματικότητα.

Κοινωνικά

Το νοσηρό οικογενειακό περιβάλλον, τα οικογενειακά προβλήματα και η έλλειψη στοργής και ενδιαφέροντος από την πλευρά των γονιών ευνοούν την επιθετικότητα του νέου. Η κρίση στην οικογένεια και η ελλιπής αγωγή οδηγούν στην εσφαλμένη κοινωνικοποίηση των νέων.

Τα φαινόμενα βίας και εγκληματικότητας παρατηρούνται ιδιαίτερα στις σύγχρονες μεγαλουπόλεις, όπου το αφιλόξενο περιβάλλον, η ανωνυμία και ο υπερπληθυσμός ευνοούν την εκδήλωσή τους. Η συσσώρευση μεγάλων ανθρώπινων μαζών σε περιορισμένο χώρο απελευθερώνει τα ένστικτα.

Στις πόλεις απουσιάζει ο παραδοσιακός πολιτισμός που αποτελεί στοιχείο κοινωνικής σύγκλισης και συνοχής. Οι δεσμοί ανάμεσα στους ανθρώπους ατονούν και οι κοινωνικοί φραγμοί είναι χαλαρότεροι. Ανησυχητικό είναι το γεγονός της αδιαφορίας, της κοινωνικής ανοχής, της απουσίας αντίδρασης που παρατηρούνται στα αστικά κέντρα.

Τα Μ.Μ.Ε. έχουν ένα μεγάλο μέρος της ευθύνης για τον πολλαπλασιασμό της βίας και της εγκληματικότητας. Η τηλεόραση και ο κινηματογράφος προβάλλουν σκηνές βίας, ο τύπος ηρωοποιεί τους εγκληματίες. Οι σκηνές βίας μπαίνουν στην καθημερινή ζωή των ατόμων τα οποία εθίζονται σε αυτές, με αποτέλεσμα να θεωρούν την επιθετικότητα φυσιολογικό και συνηθισμένο στοιχείο της κοινωνίας.

Η παιδεία δε στοχεύει στη δημιουργία καλλιεργημένων ανθρώπων με υψηλό δημοκρατικό φρόνημα και υγιείς ηθικές αρχές, αλλά στη δημιουργία του «οικονομικού ανθρώπου».

Η επικράτηση ανελεύθερων καθεστώτων, οι πολιτικές ατασθαλίες, οι πολιτικοί φανατισμοί και οι φυλετικές διακρίσεις οξύνουν το πρόβλημα.

Ηθικά

Οι νέοι είναι από τη φύση τους ιδεαλιστές και διαπνέονται από υψηλά ιδανικά. Στη σύγχρονη κοινωνία, όμως, κυριαρχούν η αναξιοκρατία, η αδικία και η θεοποίηση του υλικού συμφέροντος. Οι θεσμοί βρίσκονται σε κρίση, οι αξίες καταρρίπτονται, κυριαρχεί η ασυδοσία και η αναρχία, η καταπίεση και η εκμετάλλευση. Όλα αυτά κάνουν τους νέους να απογοητεύονται και να αντιδρούν πολλές φορές με πράξεις βίας.

Η ανηθικότητα, η κάμψη της ηθικής συνείδησης του ανθρώπου και γενικότερα η απουσία ηθικών ερεισμάτων είναι παράγοντες που οδηγούν στη βία και την εγκληματικότητα.

Ψυχολογικά

Το άγχος από την ένταση της αστικοποιημένης ζωής και η υπεροψία από την κατοχή υλικών αγαθών είναι πιθανό να φέρουν πράξεις βίας.

Τα ψυχολογικά αδιέξοδα και η διάψευση των ελπίδων, οι ψυχασθένειες και οι νευρώσεις, τα διάφορα συμπλέγματα και η δυσκολία προσαρμογής, καθώς και το αίσθημα κατωτερότητας, ο εγωισμός, η ζήλια, το μίσος και ο φόβος, ευνοούν τη βία και την εγκληματικότητα.

Βιολογικά

Οι κληρονομικές καταβολές που ενεργοποιούνται, όταν βρίσκουν πρόσφορο έδαφος, το ένστικτο της επιθετικότητας που υπάρχει στον άνθρωπο, τα σωματικά πάθη (π.χ. ναρκωτικά) έχουν το δικό τους μερίδιο στην εκδήλωση φαινομένων αντικοινωνικής συμπεριφοράς.

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Για το άτομο

- Περιορίζεται η ελευθερία του, με συνέπεια να μην μπορεί να εκφραστεί, να αναπτύξει τις ικανότητές του και να δράσει ελεύθερα, εξαιτίας του φόβου και της ανασφάλειας.
- Εξευτελίζεται η ανθρώπινη αξιοπρέπεια.
- Νιώθει αβεβαιότητα τόσο για το παρόν όσο και για το μέλλον.
- Χάνει τη γαλήνη και την ηρεμία του, γιατί ζώντας μέσα σ' ένα τέτοιο περιβάλλον γεμίζει απαισιοδοξία.
- Χάνει τη δημιουργική του ικανότητα και τις πνευματικές του δυνατότητες.
- Παρασύρει το άτομο στην κλοπή, την απάτη, το φόνο.
- Δημιουργούνται στο άτομο ψυχολογικά προβλήματα (ανία, πλήξη, άγχος, αγωνία, ανασφάλεια, ψυχικές ασθένειες), τα οποία φθείρουν την υγεία του.
- Δημιουργείται εσωτερικό κενό, κλείνεται στον εαυτό του, εξαιτίας της έλλειψης ανθρώπινων σχέσεων, αλλά και εμπιστοσύνης προς το συνάνθρωπο.
- Το άτομο χάνει την εσωτερική του ελευθερία, γιατί είναι δούλος των παθών του.
- Εμποδίζει την άνοδο του βιοτικού του επιπέδου, γιατί βρίσκεται σε οικονομικό αδιέξοδο.

Για την κοινωνία

- Οπισθοδρόμηση πολιτισμού, γιατί μειώνονται οι δημιουργικές ικανότητες του ατόμου αφού δεν μπορεί να δράσει ελεύθερα.
- Εκμηδενίζονται οι ηθικές αξίες και αρχές, γιατί μέσα σε ένα κλίμα βίας το άτομο γίνεται ψυχρό και απάνθρωπο.
- Πολλαπλασιάζονται τα προβλήματα (κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά, εκπαιδευτικά κλπ.).
- Κυριαρχούν τα ένστικτα και τα πάθη με καταστρεπτικές συνέπειες για όλους.
- Επικρατεί το ατομικό συμφέρον και η αδιαφορία για το κοινωνικό καλό, γιατί λείπει η ανθρωπιά.
- Δημιουργείται κρίση επικοινωνίας σε όλα τα επίπεδα (π.χ. διαπροσωπικές σχέσεις).
- Αποτελεί αρνητικό παράγοντα για την οικονομική, την πνευματική και την πολιτιστική πρόοδο, γιατί χάνεται η επικοινωνία και η συνεργασία μεταξύ των ανθρώπων.
- Οδηγεί στην παρακμή άτομα και κοινωνίες.
- Διαταράσσονται οι διακρατικές σχέσεις.
- Αμφισβητούνται όλες οι ανθρώπινες αξίες.
- Επικρατεί εκτροπή των ηθών.
- Προκαλεί έλλειψη αγαθών με συνέπεια τη δυστυχία.

ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΒΙΑΣ

- Σωστή διαπαιδαγώγηση, ολοκληρωμένη παιδεία και αγωγή από την οικογένεια, το σχολείο και την κοινωνία. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην κοινωνική αγωγή, που θα επιτρέψει την ομαλή ένταξη του ατόμου στην κοινωνία.
- Καλλιέργεια ηθικοπνευματικών αξιών και ανθρωπισμού για την ανάπτυξη ηθικής συνείδησης, η οποία θα βοηθήσει το άτομο να γίνει υπεύθυνη προσωπικότητα.
- Ουσιαστική κοινωνική πολιτική, δηλαδή προσπάθεια άρσης των αιτιών που προκαλούν τη βία και την εγκληματικότητα. Κοινωνική δικαιοσύνη, ισότητα, ισονομία και ελευθερία με σωστή νομοθεσία.
- Θετικό βήμα αποτελεί η καταπολέμηση της ανεργίας και η κοινωνική πρόνοια για τα άτομα που δεν μπορούν να εργαστούν.
- Προβολή στους νέους υγιών προσανατολισμών. Ίδρυση αθλητικών και πολιτιστικών χώρων, καθώς και βιβλιοθηκών, για τη δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου από τους νέους. Αθλητικές, καλλιτεχνικές, πνευματικές, κοινωνικές και γενικότερες πολιτιστικές δραστηριότητες.
- Αποφυγή της προβολής βίας από τα μέσα ενημέρωσης και ψυχαγωγίας.
- Κοινωνική διαπαιδαγώγηση των ανθρώπων, ιδιαίτερα των νέων, για τις συνέπειες της βίας .
- Ανάπτυξη ομαλών σχέσεων και εσωτερικής επικοινωνίας ανάμεσα στα μέλη της κοινωνίας. Υιοθέτηση του ειλικρινούς και καλόπιστου διαλόγου ως του ασφαλέστερου μέσου για την επίλυση των προβλημάτων.
- Δίωξη του εγκλήματος. Διεθνής συνεργασία για την περιστολή της βίας και της τρομοκρατίας και για την προστασία της ειρήνης.
- Το ισχύον σωφρονιστικό σύστημα απαιτεί πλήρη εκσυγχρονισμό, ώστε οι φυλακές να λειτουργούν πράγματι ως χώροι σωφρονισμού και όχι ως πηγή διάδοσης του εγκλήματος. Αυτό θα επιτευχθεί με τη συμβολή και συνεργασία διάφορων επιστημόνων (ψυχολόγων, κοινωνιολόγων, εγκληματολόγων, κοινωνικών λειτουργών, ψυχιάτρων κ.τ.λ.).

Η ΒΙΑ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ

Ο αθλητισμός είναι ένα κοινωνικό φαινόμενο, που αποτελεί πόλο κοινωνικοποίησης και αγωγής ιδιαίτερα για τους νέους. Έχει τη δυνατότητα να καλλιεργεί συνειδήσεις, να προάγει ανθρωπίνες αξίες και ιδανικά, την ευγενή άμιλλα και τον υγιή ανταγωνισμό, να συμβάλλει στην πολύπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητας των νέων, να αναπτύσσει τη συναδέλφωση και την αλληλεγγύη μεταξύ των λαών και των ανθρώπων.

Ο αθλητισμός είναι ο χώρος της ευγενούς άμιλλας, στον οποίο ο αθλητής γυμνάζει το σώμα, το μυαλό και καλλιεργεί τις δεξιότητές του σε διάφορα αθλήματα. Δε έχει σχέση με την τυφλή βία, το έγκλημα και την παράνομη συμπεριφορά και είναι δραστηριότητα, η οποία προσδιορίζεται με τους κανόνες που θέτει το κοινωνικό σύνολο.

Τόσο ο οργανωμένος επαγγελματικός αθλητισμός όσο και ο μαζικός αθλητισμός προσφέρει στους θεατές και αθλητές συναισθήματα, όπως χαρά, αγωνία, ενθουσιασμό. Όταν τηρούνται οι κανόνες που έχουν θεσπιστεί για τα αθλήματα και δεν μεταβάλλεται ο χώρος του αθλητισμού σε πεδίο εκτόνωσης των κοινωνικών συγκρούσεων και έκφρασης των κοινωνικών ανισοτήτων και των αδιεξόδων περιθωριοποιημένων ομάδων, τότε μιλάμε για υγιή αθλητισμό σε μια υγιή κοινωνία.

Μπορούμε να χωρίσουμε τα αθλήματα σε ατομικά, κυρίως του στίβου, όπως είναι οι αγώνες ταχύτητας διάφορων αποστάσεων, η σφαιροβολία, το άλμα επί κοντώ, το άλμα εις ύψος, ή σε ομαδικά αγωνίσματα, όπως το ποδόσφαιρο, η καλαθοσφαίριση, το βόλεϊ.

Ο συναγωνισμός και ανταγωνισμός σε αξιοκρατικό περιβάλλον δίνει ώθηση και κίνητρο για να αυξήσει ο αθλητής της ικανότητές του και να απολαύσει ο θεατής καλύτερο θέαμα. Επιπλέον, προβάλλεται η αξία του συναγωνισμού, η οποία προσδιορίζεται από τα όρια και τους κανόνες που ορίζει το κοινωνικό σύνολο σε μια ευνομούμενη και δημοκρατική κοινωνία.

Ο μαζικός αθλητισμός ή καλύτερα η αθλητική δραστηριοποίηση του κοινωνικού συνόλου είναι σημαντικός θεσμός, γιατί οι πολίτες μπορούν να γυμνάζονται, να ασκούνται και να απολαμβάνουν τη χαρά της άσκησης και του ομαδικού παιχνιδιού.

Σκοπός του μαζικού αθλητισμού είναι η συμμετοχή στον αγώνα ή το παιχνίδι και η ομαλή κοινωνικοποίηση μέσα από ομαδικά κυρίως αθλήματα. Ο πολίτης αθλούμενος μέσα από αυτή τη διαδικασία νιώθει ενεργό μέλος του κοινωνικού συνόλου, εντάσσεται ομαλά στο κοινωνικό σύνολο και ικανοποιεί την ανάγκη του για συμμετοχικό παιχνίδι, επικοινωνία και ανάπτυξη των ικανοτήτων και δεξιοτήτων του.

Η χαρά στο μαζικό αθλητισμό δεν πηγάζει μόνο από τη νίκη αλλά από τη συμμετοχή στον αγώνα, την εκτόνωση μέσα στο παιχνίδι, την ευγενή άμιλλα και την άσκηση σώματος και μυαλού. Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη του μαζικού αθλητισμού είναι ο σωστός σχεδιασμός και προγραμματισμός, η υλική υποδομή και το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό. Είναι απαραίτητα τα γήπεδα ποδοσφαίρου και μπάσκετ σε κάθε περιοχή σε πόλεις και χωριά, τα γυμναστήρια και κολυμβητήρια με ειδικούς προπονητές και γυμναστές και χώροι άθλησης στα σχολεία. Από αυτούς τους χώρους του μαζικού αθλητισμού μπορούμε να βγάλουμε και τους αυριανούς πρωταθλητές του επαγγελματικού αθλητισμού.

Βία δεν παρατηρείται στο μαζικό αθλητισμό, γιατί δεν υπάρχουν οργανωμένοι οπαδοί ούτε αντικρουόμενα οικονομικά συμφέροντα ή πολιτικά παιχνίδια και παρασκηνίο. Οι αθλητές δεν είναι πρωταθλητές, αθλούνται για τη χαρά της συμμετοχής στο παιχνίδι, στον αγώνα και για να ασκηθούν.

Στον οργανωμένο επαγγελματικό αθλητισμό και κυρίως στο ποδόσφαιρο, στο οποίο υπάρχουν οργανωμένοι οπαδοί των ομάδων και λειτουργεί η ψυχολογία της μάζας στα γήπεδα, ο ανώνυμος φανατισμένος οπαδός, που πολλές φορές είναι περιθωριοποιημένος και αποκλεισμένος κοινωνικά, εκφράζει με τη βία την αντίδρασή του στην απομόνωση.

Με τη συνεχή προπαγάνδα από τα μέσα ενημέρωσης, τα οποία συχνά ελέγχονται από τους αθλητικούς παράγοντες, οι οπαδοί μπορούν να γίνουν όργανα των συμφερόντων των ανωνύμων εταιριών ποδοσφαίρου, οι οποίες μπορούν να πιέζουν πολιτικά τις εκάστοτε κυβερνήσεις.

Η βία είναι απόρροια της νοοτροπίας του οπαδού και της ψυχολογίας της μάζας μέσα στο γήπεδο. Η μάζα επιζητεί τη χαρά και την ικανοποίηση μόνο από τη νίκη της ομάδας της, σαν να πρόκειται για νίκη δική της, και το άτομο πλέον ξεχνάει τα δικά του προβλήματα και νιώθει πληρότητα με τη συμμετοχή στη νίκη της ομάδας του.

Ο οπαδός χαίρεται κυρίως τη νίκη, ενώ το θέαμα και ο αγώνας έρχεται σε δεύτερη μοίρα. Είναι έτοιμος να αποδοκιμάσει την αντίπαλη ομάδα, ακόμα και αν παίζει καλύτερα από τη δική του, και τη θέση της λογικής παίρνει η φανατική υποστήριξη, έστω και αναξιοκρατικά, της δικής του ομάδας που έχασε το παιχνίδι. Θεωρεί τη νίκη ή την ήττα της ομάδας προσωπική του νίκη ή ήττα.

Η προσωπικότητα του ατόμου διαμορφώνεται από το κοινωνικό περιβάλλον μέσα στο οποίο βρίσκεται. Ανάλογα με το κοινωνικό περιβάλλον, στο οποίο βρίσκεται ένα άτομο, αναπτύσσονται ή αποδυναμώνονται και ατονούν συγκεκριμένες ροπές και τάσεις που προϋπάρχουν στη δομή της προσωπικότητάς του.

Η προπαγάνδα, η παιδεία, οι κοινωνικές αξίες, οι κοινωνικοί κανόνες και οι κοινωνικές συνθήκες παίζουν καθοριστικό ρόλο στη διαμόρφωση της προσωπικότητας.

Η προσπάθεια των οπαδών να βρουν διέξοδο στα προσωπικά τους προβλήματα μέσα από τη βία στα γήπεδα δείχνει την έλλειψη πολιτικής βούλησης και σχεδιασμού για την αντιμετώπιση χρόνιων κοινωνικών προβλημάτων από την πολιτεία.

Η ανεργία, η περιθωριοποίηση, τα ναρκωτικά, οι μεγάλες κοινωνικές ανισότητες, η φτώχεια, το χαμηλό βιοτικό επίπεδο, η έλλειψη ιδανικών και οραμάτων και η έκπτωση των αξιών είναι το κατάλληλο περιβάλλον εκκόλαψης της εγκληματικότητας και βίας.

Σε χώρους όπου ο άνθρωπος αποκτά συνείδηση μάζας, όπως στα γήπεδα, αρκεί μια δυνατή κραυγή ή ένα μεμονωμένο επεισόδιο, για να ξεσπάσουν ευρύτερες συγκρούσεις ανάμεσα στις αντίπαλες παρατάξεις των οπαδών των ομάδων.

Τα αυστηρά αστυνομικά μέτρα μπορούν να αποτρέψουν τα αιματηρά γεγονότα στα γήπεδα και πρέπει να εφαρμοστούν άμεσα, ώστε να υπάρχει έλεγχος της συμπεριφοράς των οπαδών. Τα ονομαστικά εισιτήρια με αριθμημένη θέση μέσα στο γήπεδο, η στενή αστυνομική παρακολούθηση, η χρησιμοποίηση κάμερας για καταγραφή επεισοδίων, η διακοπή των παιχνιδιών, αν παρατηρηθούν επεισόδια, και ο αποκλεισμός φιλάθλων και ομάδων που ευθύνονται για τις βίαιες συγκρούσεις θα περιόριζαν σημαντικά τα έκτροπα και τις αιματοχυσίες.

Η αυστηρή αστυνόμευση, ωστόσο, δε λύνει και τα κοινωνικά προβλήματα των περιθωριοποιημένων ομάδων ούτε αλλάζει τις κοινωνικές δομές, ώστε να περιοριστούν οι βαθιές κοινωνικές ανισότητες που προκαλούν κοινωνική ανομία και οξύνουν τις βίαιες συγκρούσεις που εκφράζονται σε διάφορους μαζικούς χώρους μέσα στην κοινωνία.

Η μετάθεση της βίαιων συγκρούσεων εκτός των γηπέδων μεταθέτει το πρόβλημα, αλλά δεν το λύνει. Επειδή το πρόβλημα θα είναι εκτός του αθλητικού χώρου και δε θα συνδέεται με το θεσμό του αθλητισμού άμεσα, δε σημαίνει ότι δε θα υπάρχει και δε θα συνεχίζει να βλάπτει την κοινωνία.

Η αλλαγή των κοινωνικό-οικονομικών δομών και η καλύτερη παιδεία είναι η δύσκολη και επίπονη λύση, την οποία προφανώς δεν επιθυμούν τα ισχυρά ανεξέλεγκτα οικονομικά συμφέροντα των λίγων επιχειρηματιών που κρατούν στα χέρια τους την παραγωγή και την οικονομία και λειτουργούν με βάση το ατομικό τους συμφέρον σε βάρος του κοινωνικού συνόλου.

Η ελεύθερη οικονομία δεν μπορεί να ταυτίζεται με την υποδούλωση της αγοράς στους λίγους οικονομικά ισχυρούς παράγοντες και στο μονοπωλιακό ανταγωνισμό.

Είναι απαραίτητος ο κοινωνικός έλεγχος και η θέσπιση κανόνων, με τους οποίους θα επιτευχθεί ο υγιής ανταγωνισμός.

Παράλληλα, η ανθρωπιστική παιδεία και όχι μόνο η εκπαίδευση με παροχή εξειδικευμένων γνώσεων θα δώσουν το υπόβαθρο στον πολίτη να κρίνει και να ενεργεί ελεύθερος από δεσμεύσεις και πάθη, με γνώμονα το κοινωνικό συμφέρον.

Η καλλιέργεια της αγάπης προς το πλησίον, της αλληλεγγύης, της αυτοθυσίας, του αλτρουισμού, των αξιών του χριστιανισμού χωρίς υποκρισία, που θα αποδεικνύεται καθημερινά από τη δική μας υποδειγματική συμπεριφορά θα οδηγήσει σε μια καλύτερη κοινωνία.

Το σχολείο, η οικογένεια, το κράτος, το φιλικό και εργασιακό περιβάλλον πρέπει να γίνουν θερμοκήπια καλλιέργειας των αξιών που προκαλούν το σεβασμό στην ανθρώπινη προσωπικότητα.

Οι πολίτες έχουν προσωπικές ευθύνες και πρέπει να απαιτούν από την πολιτεία και τους φορείς που διαπαιδαγωγούν και διαμορφώνουν συνειδήσεις να λειτουργούν υπεύθυνα σεβόμενοι τους νόμους, το σύνταγμα, το ανθρώπινο πρόσωπο και την ανάγκη όλων των πολιτών για αξιοπρεπή διαβίωση.

Ιδιαίτερα μεγάλη ευθύνη έχουν οι πολιτικοί, τα κόμματα και τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, τα οποία διαμορφώνουν την κοινή γνώμη με τα πρότυπα και τις αξίες που προβάλλουν και την πολιτική που ασκούν.

Τα Μ.Μ.Ε. εξυπηρετούν τα συμφέροντα των λίγων ισχυρών επιχειρηματιών, όταν δεν ελέγχονται από την πολιτεία. Τα συμφέροντα αυτά καθοδηγούν την κοινή γνώμη ανάλογα με τις οικονομικές τους επιδιώξεις διαμορφώνοντας την κυρίαρχη ιδεολογία.

Τα κρατικά κανάλια από την άλλη πλευρά δεν αποφεύγουν τη σχέση με την εκάστοτε κυβέρνηση, η οποία τα ελέγχει, για να διατηρηθεί στην εξουσία.

Οι αγώνες έγιναν ένα εμπορικό γεγονός, η «ευγενής άμιλλα» ενισχύεται με απαγορευμένες ουσίες.

Ο αθλητισμός στη χώρα μας εναρμονίζεται με γοργούς ρυθμούς με την παγκόσμια τάση της εμπορευματοποίησης με σκοπό το κέρδος. Μετατρέπεται από κοινωνικό δικαίωμα σε εμπόρευμα, με δυσμενείς επιπτώσεις για το λαό και τη νεολαία.

Ο αθλητισμός στην Ελλάδα περνάει σοβαρή κρίση. Δυστυχώς τα τελευταία χρόνια σε κερκίδες μερικών ομάδων βλέπουμε φαινόμενα, όπως τη βία, το χουλιγκανισμό και το ρατσισμό.

Στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια, καθώς η οικονομική κατάσταση χειροτερεύει, όλο και περισσότερος κόσμος πηγαίνει στα γήπεδα, για να εκτονωθεί, και πολλές φορές μάλιστα χωρίς να πληρώσει εισιτήριο.

Η καλή παιδεία, η αλλαγή των κοινωνικών δομών και η έγκυρη ενημέρωση είναι το ζητούμενο, αν θέλουμε έναν ενεργό πολίτη που θα δραστηριοποιηθεί για την επίλυση των προβλημάτων που τον αφορούν και για τη διαμόρφωση μίας υγιούς κοινωνίας.

Θα πρέπει πρώτα από όλους οι σύλλογοι – παράγοντες του αθλητισμού και οι κυβερνήσεις να αντιδράσουν αλλάζοντας τους νόμους, τους θεσμούς και τις νοοτροπίες του παρελθόντος ώστε να επανέλθει ο κοινωνικός πολιτισμός και ο αλληλοσεβασμός που χαρακτήριζε την ελληνική κοινωνία πριν από αρκετά χρόνια.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Πρώτη ερώτηση : Ασχολείστε με τον αθλητισμό ;

Βλέπουμε ότι όλα τα αγόρια σε όλες τις ηλικίες ασχολούνται με τον αθλητισμό, ενώ τα κορίτσια αν κι σε όλες τις ηλικίες ασχολούνται με τον αθλητισμό το ποσοστό είναι πολύ μειωμένο σε σχέση με τα αγόρια, κυρίως λόγω της προτεραιότητας που δίνουν στην μελέτη των μαθημάτων.

Δεύτερη ερώτηση : Πηγαίνετε συχνά στο γήπεδο ;

Στην ηλικία των 12-13 τα αγόρια επισκέπτονται αρκετά συχνά το γήπεδο σε ποσοστό που ανέρχεται στο 65% των ερωτηθέντων, ενώ στις ηλικίες των 14-17 υπάρχει μειωμένη συμμετοχή. Στα κορίτσια στις ηλικίες 14-15 υπάρχει ελάχιστη συμμετοχή έως καθόλου.

Τρίτη ερώτηση : Έχετε λάβει ποτέ μέρος σε επεισόδια ;

Σε όλες τις ηλικίες των αγοριών υπάρχει σημαντικός αριθμός εμπλοκής σε επεισόδια.

Αντιθέτως με τα κορίτσια, η συντριπτική πλειοψηφία τους δεν έχει εμπλακεί ποτέ σε τέτοιου είδους επεισόδια.

Τέταρτη ερώτηση : Είσαι υπέρ ή κατά της βίας στον αθλητισμό ;

Είναι γεγονός ότι και τα δυο φύλα αποδοκιμάζουν κάθε είδους βίαια επεισόδια σε μεγάλο βαθμό και δεν αποδέχονται τη βία στον αθλητισμό.

Πέμπτη ερώτηση : Θεωρείτε τον εαυτό σας φιλάθλο ή οπαδό ;

Διακρίνουμε ότι δεν υπάρχει φανατισμός σε ποσοστό 70% , αλλά όλοι υποστηρίζουν τις ομάδες τους στον αγώνα που συμμετέχουν.

Έκτη ερώτηση : Πιστεύετε ότι μια ομάδα χρειάζεται περισσότερο τους οπαδούς ή τους φιλάθλους ;

Είναι γεγονός ότι μια ομάδα χρειάζεται φιλάθλους παρά οπαδούς και αυτό υποστηρίζεται σε υψηλό ποσοστό που ανέρχεται στο 70%.

Έβδομη ερώτηση : Όταν παρακολουθείτε φαινόμενα βίας στον αθλητισμό, τι συναισθήματα έχετε ;

Σε όλες τις ηλικίες επικρατεί συναίσθημα λύπης, δυσαρέσκεια και απογοήτευση σχετικά με τα φαινόμενα βίας στον αθλητισμό.